

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΖΩΙΚΗΣ
ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΓΕΙΑΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΙΜΩΔΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ

Αθήνα,

Αρ. Πρωτ.:

Ταχ. Δ/ση : Βερανζέρου 46
Ταχ. Κώδικας : 10438 Αθήνα
Πληροφορίες : Α. Χαραλαμποπούλου/
Σ-Ε Αντωνίου
Τηλέφωνο : 210 2125722/2105271604
Fax : 210 2125719
E-mail : acharalampopoulou@minagric.gr
seantoniou@minagric.gr

ΠΡΟΣ: Αποδέκτες πίνακα διανομής

ΘΕΜΑ: *Πρόγραμμα Επιτήρησης, Ελέγχου και Εξάλειψης των Μεταδοτικών Σπογγωδών Εγκεφαλοπαθειών (ΜΣΕ) στα μικρά μηρυκαστικά*

Α Π Ο Φ Α Σ Η

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 1 του Π.Δ. 133/1992 (Α'66), «Επιβολή υγειονομικών και λοιπών μέτρων για την προστασία και εξυγίανση της κτηνοτροφίας από λοιμώδη και παρασιτικά νοσήματα»
2. Τον Κανονισμό (ΕΚ) αρ. 999/2001 για τη «θέσπιση κανόνων πρόληψης, καταπολέμησης και εξάλειψης ορισμένων Μεταδοτικών Σπογγωδών Εγκεφαλοπαθειών» όπως αυτός τροποποιήθηκε τελευταία και ισχύει.
3. Τον Κανονισμό (ΕΚ) αρ. 882/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «για τη διενέργεια επισήμων ελέγχων της συμμόρφωσης προς τη νομοθεσία περί ζωοτροφών και τροφίμων και προς τους κανόνες για την υγεία και την καλή διαβίωση των ζώων» ΕΕ αρ. L 191 της 28.5.2004, σ. 1.
4. Τον Κανονισμό (ΕΚ) αρ. 854/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «για τον καθορισμό ειδικών διατάξεων για την οργάνωση των επισήμων ελέγχων στα προϊόντα ζωικής προέλευσης που προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο» ΕΕ L αρ. 226 της 25.6.2004, σ. 83.
5. Τον Κανονισμό (ΕΚ) αρ. 853/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «για τον καθορισμό ειδικών κανόνων υγιεινής για τα τρόφιμα ζωικής προέλευσης» ΕΕ L αρ. 226 της 25.6.2004, σ. 22.
6. Τον Κανονισμό (ΕΚ) αρ. 852/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «για την υγιεινή των τροφίμων» ΕΕ L 139 της 30.4.2004, σ.1.
7. Το νόμο 248/1914(ΦΕΚ Α'110), άρθρο 23 όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 13 του νόμου 2538/1997(ΦΕΚ Α'242).
8. Την ΥΑ 4922/131349/28.12.2012, (ΦΕΚ 59 Β'/18.01.2013) «Πρόγραμμα Επιτήρησης, Ελέγχου και Εξάλειψης των Μεταδοτικών Σπογγωδών Εγκεφαλοπαθειών (ΜΣΕ) στα μικρά μηρυκαστικά».
9. Τις διατάξεις του άρθρου 90 του Κώδικα Νομοθεσίας, «Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα», όπως κωδικοποιήθηκε και τέθηκε σε ισχύ με το Π.Δ. 63/2005 (Α'98).
10. Την υπ' αρ. Υ26/6-10-2015 απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων Μάρκο Μπόλαρη» (Β' 2144).
11. Το γεγονός ότι η προκαλούμενη δαπάνη για την εφαρμογή του προγράμματος, θα καλυφθεί από τον Προϋπολογισμό του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΚΑΕ 5329), με κοινοτική συνχρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων
12. Την από 29/12/2015 εισήγηση της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων.

Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Διάρκεια – Στόχος

Με την παρούσα απόφαση εγκρίνεται η εφαρμογή, από 1^{ης} Ιανουαρίου 2016 του Προγράμματος επιτήρησης, ελέγχου και εξάλειψης των Μεταδοτικών Σπογγώδων Εγκεφαλοπαθειών (ΜΣΕ) στα μικρά μηρυκαστικά σε όλη την Ελληνική επικράτεια έως την 31^η Δεκεμβρίου 2016.

Καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής του προγράμματος επιτήρησης, ελέγχου και εξάλειψης των Μεταδοτικών Σπογγώδων Εγκεφαλοπαθειών (ΜΣΕ) στα μικρά μηρυκαστικά σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Κανονισμού (ΕΚ) αρ. 999/2001 όπως τροποποιήθηκε τελευταία και ισχύει.

Στόχοι του προγράμματος είναι:

- (α) Η συστηματική έρευνα και διαφορική διάγνωση με εφαρμογή κατάλληλων εργαστηριακών τεχνικών των ΜΣΕ στα μικρά μηρυκαστικά μέσω της ενεργητικής και της παθητικής επιτήρησης.
- (β) Επί θετικού αποτελέσματος, είτε η εκρίζωση της διαπιστωθείσας εστίας Τρομώδους νόσου (Κλασσικής ή Άτυπης) ή της ΣΕΒ, είτε ο έλεγχος και η αποτροπή διασποράς του αιτιολογικού παράγοντα.
- (γ) Ο αποκλεισμός της εισόδου του αιτιολογικού παράγοντα της ΣΕΒ στη διατροφική αλυσίδα του ανθρώπου και των ζώων.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης ισχύουν οι ορισμοί του Κανονισμού (ΕΚ) αρ. 999/2001 όπως τροποποιήθηκε τελευταία και ισχύει και ειδικότερα:

(α) Ως **Μεταδοτική Σπογγώδης Εγκεφαλοπάθεια (ΜΣΕ)** στα μικρά μηρυκαστικά θεωρείται το κρούσμα Μεταδοτικής Σπογγώδους Εγκεφαλοπάθειας που ανιχνεύτηκε σε πρόβατο ή αίγα έπειτα από μία επιβεβαιωτική δοκιμή για μη φυσιολογική πρωτεΐνη PrP.

(β) **Τρομώδης νόσος** είναι το επιβεβαιωμένο κρούσμα Μεταδοτικής Σπογγώδους Εγκεφαλοπάθειας σε πρόβατο ή αίγα όπου έχει αποκλεισθεί το ενδεχόμενο Σπογγώδους Εγκεφαλοπάθειας των Βοοειδών (ΣΕΒ), σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζονται στο *Τεχνικό Εγχειρίδιο του Κοινοτικού Εργαστηρίου Αναφοράς* σχετικά με τον χαρακτηρισμό στελέχους ΜΣΕ σε μικρά μηρυκαστικά.

Η Τρομώδης νόσος διαφοροποιείται στην **Κλασσική** και την **Άτυπη** μορφή της νόσου σύμφωνα με τα κριτήρια του Κοινοτικού Εργαστηρίου Αναφοράς.

(γ) Κρούσμα **Κλασσικής Τρομώδους Νόσου** είναι το επιβεβαιωμένο κρούσμα Μεταδοτικής Σπογγώδους Εγκεφαλοπάθειας σε αιγοπρόβατο στην περίπτωση του οποίου έχει αποκλεισθεί το ενδεχόμενο ΣΕΒ, σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζονται στο *Τεχνικό Εγχειρίδιο του Κοινοτικού Εργαστηρίου Αναφοράς* σχετικά με τον χαρακτηρισμό στελέχους ΜΣΕ σε μικρά μηρυκαστικά.

(δ) Κρούσμα **Άτυπης Τρομώδους Νόσου** είναι το επιβεβαιωμένο κρούσμα Τρομώδους Νόσου που διαφοροποιείται από την κλασσική σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζονται στο *Τεχνικό Εγχειρίδιο του Κοινοτικού Εργαστηρίου Αναφοράς* σχετικά με τον χαρακτηρισμό στελέχους ΜΣΕ σε μικρά μηρυκαστικά.

(ε) Κρούσμα **δείκτης** είναι το πρώτο ζώο σε μία εκμετάλλευση ή σε μια επιδημιολογικώς ορισμένη ομάδα στο οποίο επιβεβαιώνεται μόλυνση από ΜΣΕ.

(στ) **Ενεργητική επιτήρηση** θεωρείται ο έλεγχος των ζώων για τα οποία δεν έχει δηλωθεί υποψία ότι έχουν προσβληθεί από ΜΣΕ δηλαδή υγιή ζώα που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση ή νεκρά ζώα (ανεξαρτήτως αιτίας θανάτου) προκειμένου να προσδιορισθούν η εξέλιξη και ο επιπολασμός των ΜΣΕ σε ολόκληρη τη χώρα ή μια περιοχή.

(ζ) **Παθητική Επιτήρηση** θεωρείται η δήλωση όλων των ζώων για τα οποία υπάρχει υποψία ότι έχουν προσβληθεί από ΜΣΕ, και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι ΜΣΕ δεν μπορούν να αποκλεισθούν με κλινική διερεύνηση, ο εργαστηριακός έλεγχος των ζώων αυτών.

(η) **Υποψία ΜΣΕ** τίθεται όταν ένα ζωντανό ή νεκρό ζώο εμφανίζει ή έχει εμφανίσει νευρολογικές διαταραχές ή διαταραχές της συμπεριφοράς ή προοδευτική υποβάθμιση της γενικής κατάστασης που συνδέεται με προσβολή του κεντρικού νευρικού συστήματος, για το οποίο οι πληροφορίες που υπάρχουν από την κλινική εξέταση, την ανταπόκριση σε θεραπευτική αγωγή, την νεκροτομή-νεκροψία και την εργαστηριακή εξέταση πριν ή μετά τον θάνατο δεν επιτρέπουν άλλη διάγνωση. Επιπλέον, υποψία ΜΣΕ τίθεται και επί θετικού αποτελέσματος μιας ταχείας ανοσολογικής δοκιμής.

(θ) **Δειγματοληψία** είναι η λήψη δειγμάτων, που εξασφαλίζουν τη στατιστικώς ορθή αντιπροσωπευτικότητα, από τα ζώα ή από το περιβάλλον τους, ή από προϊόντα ζωικής προέλευσης με σκοπό τη διάγνωση νόσου, τον καθορισμό γενεαλογικών σχέσεων, την επιτήρηση της υγείας, ή τον έλεγχο της απουσίας μικροβιολογικών παραγόντων ή ορισμένων υλικών σε προϊόντα ζωικής προέλευσης.

(ι) **Ταχείες δοκιμές** είναι οι διαγνωστικές μέθοδοι που περιγράφονται στο παράρτημα Χ, του Καν. 999/2001, τα αποτελέσματα των οποίων γίνονται γνωστά εντός 24 ωρών.

(ια) **Εγχειρίδιο οδηγιών εφαρμογής του προγράμματος των Μεταδοτικών Σπογγωδών Εγκεφαλοπαθειών (ΜΣΕ) στα μικρά μηρυκαστικά:** είναι το ειδικό έντυπο υλικό του τμήματος Λοιμωδών και Παρασιτικών Νοσημάτων της Δ/σης Υγείας των Ζώων που περιλαμβάνει κατευθυντήριες οδηγίες και τα υποδείγματα εγγράφων που απαιτούνται για την τεκμηρίωση της εφαρμογής του προγράμματος των Μεταδοτικών Σπογγωδών Εγκεφαλοπαθειών (ΜΣΕ) των μικρών μηρυκαστικών.

(ιβ) **Αιγοπρόβατα ηλικίας άνω των 18 μηνών** είναι τα αιγοπρόβατα:

i) των οποίων η ηλικία επιβεβαιώνεται από τα μητρώα ή τα έγγραφα μετακίνησης που αναφέρονται στο σημείο 1 β), γ) και δ) του άρθρου 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 21/2004 του Συμβουλίου, ή

ii) των οποίων περισσότεροι από δύο μόνιμοι κοπτήρες έχουν ανατείλει από τα ούλα.

(ιγ) **Γονότυπος της πρωτεΐνης πριόν των προβατοειδών** είναι ο συνδυασμός δύο αλληλόμορφων όπως περιγράφονται στο σημείο 1 του παραρτήματος Ι της απόφασης 2002/1003/ΕΚ της Επιτροπής

Άρθρο 3

Φορείς εφαρμογής του Προγράμματος – Αρμοδιότητες & Υποχρεώσεις

Στην εφαρμογή του Προγράμματος συμμετέχουν οι ακόλουθες Αρχές και Φορείς με τις αντίστοιχες κατά περίπτωση υποχρεώσεις και αρμοδιότητες:

1. Το Τμήμα Λοιμωδών και Παρασιτικών Νοσημάτων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων της Γενικής Διεύθυνσης Βιώσιμης Ζωικής Παραγωγής και Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, το οποίο:

(α) Μεριμνά για το συντονισμό και τη διαχείριση του Προγράμματος σε ολόκληρη τη χώρα, τόσο κατά τις επιμέρους διατάξεις του, όσο και στο σύνολό του.

(β) Σε συνεργασία με τις Αρχές και τους Φορείς που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 3, 4 και 5 του παρόντος άρθρου συλλέγει, επεξεργάζεται και ερμηνεύει τα κλινικά, εργαστηριακά και επιδημιολογικά στοιχεία που προκύπτουν από την εφαρμογή του προγράμματος σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

(γ) Συνδράμει τις αρμόδιες Κτηνιατρικές Αρχές των ΠΕ στην οργάνωση του ετήσιου προγραμματισμού των δειγματοληψιών όταν αυτό ζητηθεί καθώς και στην αποτελεσματικότερη διενέργεια της επιδημιολογικής έρευνας στα θετικά με Τρομώδη Νόσο κοπάδια.

(δ) Εισηγείται ή/ και λαμβάνει κατάλληλα νομοθετικά και διοικητικά μέτρα σε εθνικό επίπεδο για την επίτευξη των στόχων του προγράμματος.

(ε) Χειρίζεται, στα πλαίσια των αρμόδιων Κοινοτικών οργάνων και Διεθνών οργανισμών, όλα τα θέματα που σχετίζονται με τα αντικείμενα, τους στόχους και τα αποτελέσματα του Προγράμματος.

(στ) Ορίζει τους φορείς εφαρμογής του Προγράμματος και προσδιορίζει τις αρμοδιότητες και υποχρεώσεις αυτών, ανάλογα με τις ανάγκες του Προγράμματος.

(ζ) Οργανώνει και συμμετέχει σε ενημερωτικές εκστρατείες κτηνιάτρων και κτηνοτρόφων που διοργανώνονται ανά τη χώρα, για την ευαισθητοποίηση και αποτελεσματικότερη διάγνωση ΜΣΕ στα μικρά μηρυκαστικά.

2. Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς ΜΣΕ

2.1 Ορισμός Εθνικού Εργαστηρίου Αναφοράς ΜΣΕ

Το Κτηνιατρικό Εργαστήριο Λάρισας, του Κέντρου Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Θεσσαλονίκης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, ορίζεται ως Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για:

(α) τις ταχείες ανοσολογικές διαγνωστικές μεθόδους που εφαρμόζονται στην Ελλάδα, όπως καθορίζονται στο παράρτημα Χ του Κανονισμού (ΕΚ) αρ. 999/2001, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει και στο παράρτημα Ι της παρούσας.

(β) τις επιβεβαιωτικές δοκιμές με ανοσοκαθήλωση (western blot) για επιβεβαίωση των θετικών στις ταχείες δοκιμές για ΜΣΕ δειγμάτων προβάτων και αιγών και των δειγμάτων που προέρχονται από κλινικά ύποπτα ως προς την τρομώδη νόσο αιγών και προβάτων

(γ) τον διαχωρισμό με δοκιμή ανοσοκαθήλωσης της Κλασσικής και Άτυπης μορφής της Τρομώδους Νόσου

(δ) τον διαχωρισμό μεταξύ ΣΕΒ και Τρομώδους Νόσου με μοριακές δοκιμές ανοσοκαθήλωσης υψηλής ευαισθησίας σε επιβεβαιωμένα θετικά δείγματα προβάτων και αιγών και

(ε) τις γονοτυπικές αναλύσεις στα δείγματα εγκεφαλικού ιστού ή αίματος προβάτων.

2.2. Αρμοδιότητες και Υποχρεώσεις του Εθνικού Εργαστηρίου Αναφοράς ΜΣΕ

Κατά την εφαρμογή του Προγράμματος το Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς ΜΣΕ έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες και υποχρεώσεις:

- (α) Προβαίνει σε εξέταση δειγμάτων εγκεφαλικού ιστού από τα κλινικά ύποπτα πρόβατα και αίγες εκτροφών όλης της ελληνικής επικράτειας.
- (β) Προβαίνει σε εξετάσεις επιβεβαίωσης σε θετικά δείγματα και σε εξετάσεις διαχωρισμού (discriminatory test) μεταξύ ΣΕΒ και Τρομώδους Νόσου σε θετικά επιβεβαιωμένα δείγματα με τη μοριακή δοκιμή CEA για την οποία πήρε την έγκριση από το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς μετά από επιτυχείς εξετάσεις. Τα παραπάνω δείγματα είναι τα θετικά στις ταχείες δοκιμές δείγματα που εξετάστηκαν από τα εξουσιοδοτημένα εργαστήρια και προωθούνται στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τις ΜΣΕ για επιβεβαίωση και αποκλεισμό της ΣΕΒ.
- (γ) Προβαίνει σε γονοτυπικές αναλύσεις σε δείγματα αίματος προβάτων από εκτροφές μολυσμένες με Τρομώδη Νόσο. Επιπλέον, συγκεντρώνει από τα εξουσιοδοτημένα εργαστήρια για τη διάγνωση ΜΣΕ, 600 αρνητικά δείγματα εγκεφαλικού ιστού στην ταχεία δοκιμή για ΜΣΕ, που υποβάλλονται σε γονοτυπικές εξετάσεις.
- (δ) Προωθεί όποτε κριθεί αναγκαίο επιβεβαιωμένα θετικά δείγματα εγκεφαλικού ιστού από πρόβατα και αίγες στο Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς για ιστοπαθολογικές και ανοσοιστοχημικές εξετάσεις.
- (ε) Ενημερώνει άμεσα τηλεομοιοτυπικώς και κατόπιν εγγράφως την αρμόδια κτηνιατρική αρχή σχετικά με τα αποτελέσματα των εξετάσεων που πραγματοποιεί, χρησιμοποιώντας τα κατάλληλα υποδείγματα εγγράφων του *Εγχειριδίου Οδηγιών εφαρμογής του προγράμματος των ΜΣΕ στα μικρά μηρυκαστικά*.
- (στ) Σε συνεργασία με τις Αρχές και Φορείς του παρόντος άρθρου, επεξεργάζεται και ερμηνεύει τα αποτελέσματα που προκύπτουν από την εφαρμογή του Προγράμματος από όλα τα εξουσιοδοτημένα εργαστήρια, ενημερώνει και προωθεί αυτά στο Τμήμα Λοιμωδών και Παρασιτικών Νοσημάτων της Δ/σης Υγείας των Ζώων του Υπουργείου Ανάπτυξης & Τροφίμων το οποίο είναι υπεύθυνο για τον συντονισμό του προγράμματος.
- (ζ) Συνδράμει τις αρμόδιες Κτηνιατρικές Αρχές των ΠΕ στη διενέργεια επιδημιολογικής διερεύνησης επί θετικού αποτελέσματος.
- (η) Τηρεί αρχείο των εξετάσεων που πραγματοποιεί και των ενεργειών στις οποίες προβαίνει κατ' εφαρμογή του Προγράμματος και ενημερώνει τη βάση δεδομένων που τηρείται στην Κεντρική Υπηρεσία, τακτικά μεν ανά μήνα, έκτακτα δε επί κάθε θετικού ή ύποπτου αποτελέσματος.
- (θ) Διατηρεί στελέχη από θετικά δείγματα για οποιαδήποτε διερεύνηση.
- (ι) Παρακολουθεί και ενημερώνεται επί των διεθνών επιστημονικών εξελίξεων στον τομέα διάγνωσης και ελέγχου των ΜΣΕ και προσαρμόζει ανάλογα τις διαγνωστικές μεθόδους και τα πρωτόκολλα που εφαρμόζει.
- (ια) Συνεργάζεται με τα Εξουσιοδοτημένα για τη διάγνωση των ΜΣΕ Εργαστήρια με σκοπό:
  - τον συντονισμό για ομοιόμορφη εφαρμογή και ερμηνεία των αποτελεσμάτων των διαγνωστικών δοκιμών των ΜΣΕ,
  - την πιστοποίηση της ορθής εφαρμογής των διαγνωστικών δοκιμών των ΜΣΕ,
  - την οργάνωση μίας τουλάχιστον δι-εργαστηριακής συγκριτικής δοκιμής (inter-laboratory proficiency tests) κατ' έτος για την επιβεβαίωση της ικανότητας και της αξιοπιστίας των αποτελεσμάτων των εξουσιοδοτημένων εργαστηρίων των ΜΣΕ,
  - την οργάνωση μίας τουλάχιστον επιτόπιας επίσκεψης σε κάθε Εξουσιοδοτημένο Εργαστήριο των ΜΣΕ κατ' έτος,
  - την οργάνωση μίας (1) τουλάχιστο κοινής συνάντησης όλων των Εξουσιοδοτημένων Εργαστηρίων των ΜΣΕ κατ' έτος. Η συνάντηση αυτή γίνεται το τέλος κάθε έτους κατά την οποία παρουσιάζονται τα συγκεντρωτικά αποτελέσματα της επιτήρησης ΜΣΕ των μικρών μηρυκαστικών και του γονοτυπικού ελέγχου και γίνεται αξιολόγηση του προγράμματος.
- (ιβ) Συνεργάζεται με το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς για οποιαδήποτε καινούργια δεδομένα αναφορικά με τις διαγνωστικές δοκιμές και υφίσταται έλεγχο από αυτό με τεστ αξιολόγησης ικανοτήτων (proficiency test) για όλες τις διαγνωστικές δοκιμές που εφαρμόζονται.
- (ιγ) Συνεργάζεται με τις αρμόδιες κεντρικές αρχές της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και παρέχει τη συνδρομή του σε επιθεωρήσεις ή άλλους ελέγχους που πραγματοποιούνται στη χώρα από υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3. Εξουσιοδοτημένα Εργαστήρια για τη διάγνωση ΜΣΕ με ταχείες ανοσολογικές δοκιμές

3.1 Ορισμός των Εξουσιοδοτημένων Εργαστηρίων των ΜΣΕ για ταχείες ανοσολογικές δοκιμές

Για τις ανάγκες εφαρμογής του Προγράμματος εξουσιοδοτούνται, για την εφαρμογή ταχείων ανοσολογικών μεθόδων για τη διάγνωση των ΜΣΕ στα μικρά μηρυκαστικά, τα ακόλουθα Εργαστήρια:

α) Το Κτηνιατρικό Εργαστήριο Ιωαννίνων, του Κέντρου Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Θεσσαλονίκης, του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, το οποίο εφαρμόζει εγκεκριμένη ταχεία ανοσολογική μέθοδο σε δείγματα εγκεφαλικού ιστού από:

- πρόβατα και αίγες που σφάζονται για ανθρώπινη κατανάλωση,
- νεκρά πρόβατα και αίγες
- πρόβατα και αίγες μολυσμένων εκτροφών που θανατώνονται και καταστρέφονται προερχόμενα από τους νομούς: Ιωαννίνων, Θεσπρωτίας, Κέρκυρας, Πρεβέζης, Άρτας, Αιτωλοακαρνανίας, Λάρισας, Τρικάλων και Καρδίτσας.

β) Το Τμήμα Μοριακής Διαγνωστικής Αφθώδη Πυρετού, Ιολογικών, Ρικετσιακών και Εξωτικών Νοσημάτων, του Κτηνιατρικού Κέντρου Αθηνών, του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, το οποίο εφαρμόζει εγκεκριμένη ταχεία ανοσολογική μέθοδο σε δείγματα εγκεφαλικού ιστού από:

- πρόβατα και αίγες που σφάζονται για ανθρώπινη κατανάλωση,
- νεκρά πρόβατα και αίγες
- πρόβατα και αίγες μολυσμένων εκτροφών που θανατώνονται και καταστρέφονται προερχόμενα από τους νομούς: Αθηνών, Ανατολικής και Δυτικής Αττικής, Πειραιώς, Φθιώτιδας, Φωκίδας, Βοιωτίας, Ευρυτανίας, Εύβοιας, Ζακύνθου, Ηλείας, Μεσσηνίας, Αχαΐας, Αρκαδίας, Λακωνίας, Κορίνθου, Αργολίδας, Χίου, Λέσβου, Σάμου, Κυκλάδων, Δωδεκανήσου, Λευκάδας, Κεφαλληνίας, Χανίων, Ρεθύμνης, Ηρακλείου και Λασιθίου.

γ) Το Τμήμα Ιολογικών - Ρικετσιακών Νοσημάτων και ΜΣΕ του Κέντρου Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Θεσσαλονίκης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, το οποίο εφαρμόζει εγκεκριμένη ταχεία ανοσολογική μέθοδο σε δείγματα εγκεφαλικού ιστού από:

- πρόβατα και αίγες που σφάζονται για ανθρώπινη κατανάλωση,
- νεκρά πρόβατα και αίγες
- πρόβατα και αίγες μολυσμένων εκτροφών που θανατώνονται και καταστρέφονται προερχόμενα από τους νομούς Έβρου, Ροδόπης, Ξάνθης, Δράμας, Καβάλας, Φλώρινας, Σερρών, Κιλκίς, Θεσσαλονίκης, Χαλκιδικής, Πέλλας, Ημαθίας, Πιερίας, Κοζάνης, Γρεβενών, Καστοριάς και Μαγνησίας.

3.2 Αρμοδιότητες και Υποχρεώσεις των Εξουσιοδοτημένων Εργαστηρίων των ΜΣΕ για ταχείες ανοσολογικές δοκιμές

Κατά την εφαρμογή του Προγράμματος τα Εξουσιοδοτημένα Εργαστήρια της παραγράφου 3.1 του παρόντος άρθρου, έχουν τις ακόλουθες αρμοδιότητες και υποχρεώσεις:

(α) Εκτελούν ταχείες δοκιμές στα δείγματα εγκεφαλικού ιστού από:

- πρόβατα και αίγες που σφάζονται για ανθρώπινη κατανάλωση,
- νεκρά πρόβατα και αίγες
- πρόβατα και αίγες μολυσμένων εκτροφών που θανατώνονται και καταστρέφονται και αποστέλλονται από τις αρμόδιες Αρχές των ΠΕ αρμοδιότητας τους.

(β) Σε περίπτωση θετικού ή ύποπτου αποτελέσματος της ταχείας διαγνωστικής δοκιμής για τις ΜΣΕ που εφαρμόζουν, διαβιβάζουν τα δείγματα αυτά στο αρμόδιο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για επιβεβαίωση του αποτελέσματος.

(γ) Ενημερώνουν άμεσα τηλεομοιοτυπικώς και κατόπιν εγγράφως την αρμόδια κτηνιατρική αρχή σχετικά με τα αποτελέσματα των εξετάσεων που πραγματοποιούν χρησιμοποιώντας τα κατάλληλα υποδείγματα εγγράφων του Εγχειριδίου Οδηγιών εφαρμογής του προγράμματος των ΜΣΕ στα μικρά μηρυκαστικά.

(δ) Συγκεντρώνουν αρνητικά στις ταχείες δοκιμές δείγματα εγκεφαλικού ιστού προβάτων τα οποία προωθούν στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για ΜΣΕ για γονοτυπικές αναλύσεις.

(ε) Τηρούν αρχείο των εξετάσεων που πραγματοποιούν και των ενεργειών στις οποίες προβαίνουν κατ' εφαρμογή του Προγράμματος και ενημερώνουν τη βάση δεδομένων που τηρείται στην Κεντρική

Υπηρεσία, τακτικά μεν ανά μήνα, έκτακτα δε επί κάθε θετικού ή ύποπτου αποτελέσματος ταχείας δοκιμής.

- (στ) Συνεργάζονται με το Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τις ΜΣΕ με σκοπό:
  - την ομοιόμορφη εφαρμογή και ερμηνεία των αποτελεσμάτων των διαγνωστικών δοκιμών των ΜΣΕ,
  - την πιστοποίηση της ορθής εφαρμογής των διαγνωστικών δοκιμών των ΜΣΕ,
 και συμμετέχουν για την επίτευξη των παραπάνω σκοπών, σε μία τουλάχιστον δι-εργαστηριακή συγκριτική δοκιμή (inter-laboratory proficiency tests) κατ' έτος, για την επιβεβαίωση της ικανότητας και της αξιοπιστίας των αποτελεσμάτων τους.
- (ζ) Συνεργάζονται και συμμετέχουν στην οργάνωση μίας (1) τουλάχιστο κοινής συνάντησης όλων των Εξουσιοδοτημένων Εργαστηρίων των ΜΣΕ και του Εθνικού Εργαστηρίου Αναφοράς για τις ΜΣΕ κατ' έτος και δέχονται μία τουλάχιστον επιτόπια επίσκεψη από το Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς κατ' έτος.
- (η) Συνεργάζονται με τις αρμόδιες κεντρικές αρχές της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και παρέχουν τη συνδρομή τους σε επιθεωρήσεις ή άλλους ελέγχους που πραγματοποιούνται στη χώρα από υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

1. **Τμήματα Κτηνιατρικής** των Δ/σεων Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων και Δ/σεις Κτηνιατρικής των Γενικών Δ/σεων Περιφερειακής Αγρ.Οικονομίας & Κτηνιατρικής των Περιφερειών

Α. Τα Τμήματα Κτηνιατρικής των Π.Ε. είναι υπεύθυνα για την οργάνωση, συντονισμό και εφαρμογή της ενεργητικής και παθητικής επιτήρησης, και των μέτρων εξάλειψης των ΜΣΕ στα μικρά μηρυκαστικά, συμπεριλαμβανομένης και της επιβολής των κυρώσεων, στην περιοχή αρμοδιότητάς τους και ορίζουν έναν Υπεύθυνο συντονιστή κτηνίατρο.

Ειδικότερα έχουν τις παρακάτω υποχρεώσεις και αρμοδιότητες:

- (α) Προγραμματίζουν τις μηνιαίες δειγματοληψίες για την επίτευξη των ετήσιων στόχων πριν τη λήξη κάθε έτους για πρόβατα και αίγες που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση στα σφαγεία που τους αντιστοιχούν, σε συνεργασία με τα Τοπικά Αγροτικά Κτηνιατρεία ή Κέντρα Κτηνιατρικών Υπηρεσιών της περιοχής αρμοδιότητάς τους.
- (β) Συλλέγουν και αποστέλλουν τον απαιτούμενο αριθμό δειγμάτων εγκεφαλικού ιστού περιοχής αρμοδιότητάς τους από σφαγμένα, νεκρά ή κλινικά ύποπτα πρόβατα και αίγες ακολουθώντας τις διαδικασίες που περιγράφονται στο *Εγχειρίδιο Οδηγιών εφαρμογής του Προγράμματος των ΜΣΕ στα μικρά μηρυκαστικά* και χρησιμοποιώντας τα κατάλληλα υποδείγματα εγγράφων του *Εγχειριδίου*. Σε περίπτωση καταστροφής ζώων από μολυσμένο κοπάδι, τα δείγματα συλλέγονται από την υπηρεσία, στην οποία ανήκει η εγκατάσταση αποτέφρωσης.
- (γ) Συλλέγουν και αποστέλλουν δείγματα αίματος για γονοτυπικό έλεγχο προβάτων θετικών εκτροφών που εντάσσονται στο πρόγραμμα, ακολουθώντας τις διαδικασίες που περιγράφονται στο *Εγχειρίδιο Οδηγιών εφαρμογής του Προγράμματος των ΜΣΕ στα μικρά μηρυκαστικά* και παρέχουν συμβουλευτική υποστήριξη στους κτηνοτρόφους για την επιλογή των ανθεκτικών γονότυπων και την απομάκρυνση των ευαίσθητων γονότυπων μετά την λήψη των αποτελεσμάτων των γονοτυπικών αναλύσεων στο εν λόγω κοπάδι.
- (δ) Διατηρούν ατομικό αρχείο για κάθε μία ύποπτη ή θετική με Τρομώδη Νόσο εκτροφή, που περιλαμβάνει τα δελτία εξέτασης όλων των νεκρών και σφαγμένων ζώων της εκτροφής και τηρούν μητρώο στο οποίο καταγράφονται όλες οι ενέργειες που πραγματοποιούνται σε κάθε θετική εκτροφή κατ' εφαρμογή του παρόντος Προγράμματος και τα αποτελέσματα αυτών των ενεργειών. Ιδιαίτερα στις περιπτώσεις εκτροφών που εντάσσονται στο πρόγραμμα εντατικής επιτήρησης, διατηρούν ειδικό αρχείο με τις εν λόγω εκτροφές, το οποίο περιλαμβάνει κάθε εκμετάλλευση, συμπεριλαμβανομένων των λόγων και κριτηρίων που δικαιολογούν την απόφαση ένταξης.
- (ε) Συνεργάζονται τόσο με το Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς ΜΣΕ όσο και με την Διεύθυνση Υγείας των Ζώων της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων για την αποτελεσματικότερη διενέργεια της επιδημιολογικής έρευνας στα θετικά κοπάδια.
- (στ) Επιβλέπουν και πιστοποιούν την ορθή εφαρμογή καθαρισμού και απολύμανσης σε κάθε εκτροφή με θετικό κρούσμα Τρομώδους Νόσου.
- (ζ) Κοινοποιούν στο Τμήμα Λοιμωδών και Παρασιτικών Νοσημάτων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, τα κατάλληλα διοικητικά έγγραφα που περιλαμβάνονται στο *Εγχειρίδιο Οδηγιών Εφαρμογής του Προγράμματος ΜΣΕ στα μικρά μηρυκαστικά*.
- (η) Κοινοποιούν στους υπεύθυνους των εκμεταλλεύσεων προβάτων και αιγών τα αποτελέσματα των εργαστηριακών εξετάσεων που διενεργούνται σε ζώα της εκτροφής τους και διατηρούν αντίγραφο όλων των εργαστηριακών εξετάσεων στον ατομικό φάκελο της εκτροφής.

- (θ) Επιβάλλουν τις κυρώσεις σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις των διατάξεων της παρούσας απόφασης. Επιπλέον, διασφαλίζουν ότι στην περίπτωση χρήσης της παρέκκλισης που αναφέρεται στην παράγραφο 2.1(στ) του Άρθρου 7 της παρούσης, ο αριθμός των ζώων που προορίζονται για θανάτωση στο τέλος της περιόδου καθυστέρησης δεν είναι μεγαλύτερος από τον αριθμό αμέσως μετά την επιβεβαίωση του κρούσματος-δείκτη.
- (ι) Οργανώνουν ενημερωτική εκστρατεία σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο για την εγρήγορση της γεωργικής κοινότητας και της συναφούς βιομηχανίας σχετικά με τους στόχους, το περιεχόμενο και τις διαδικασίες του προγράμματος.
- (ια) Ενημερώνουν το αρμόδιο Τμήμα της Δ/σης, Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων, στο οποίο ανήκει ο Επόπτης Κυκλοφορίας Ζωοτροφών, για την ύπαρξη εκτροφής με θετικό κρούσμα Τρομώδους Νόσου για την πραγματοποίηση δειγματοληψίας στις ζωτροφές της εκτροφής ή/ και του προμηθευτή ζωοτροφών της συγκεκριμένης εκτροφής, τα αποτελέσματα και συμπεράσματα της οποίας συμπεριλαμβάνουν στην επιδημιολογική έρευνα που διεξάγουν.
- (ιβ) Συνεργάζονται με τις Δ/σεις Κτηνιατρικής των Γενικών Δ/σεων Περιφερειακής Αγρ.Οικονομίας & Κτηνιατρικής των Περιφερειών με στόχο την ορθότερη εφαρμογή του προγράμματος ΜΣΕ.
- (ιγ) Συνεργάζονται με την αρμόδια Κεντρική Αρχή της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και παρέχουν την συνδρομή τους σε επιθεωρήσεις ή ελέγχους που πραγματοποιούνται στη χώρα από υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Β. Οι Δ/σεις Κτηνιατρικής των Γενικών Δ/σεων Περιφερειακής Αγρ.Οικονομίας & Κτηνιατρικής των Περιφερειών είναι υπεύθυνες για την εποπτεία, τον συντονισμό και την αξιολόγηση της πορείας του προγράμματος ΜΣΕ στην περιοχή αρμοδιότητάς τους και συνεργάζονται με τα Τμήματα Κτηνιατρικής των ΠΕ περιοχής αρμοδιότητάς τους όπως επίσης και με την αρμόδια Κεντρική Αρχή της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων.

2. Κτηνοτρόφοι, σφαγεία, εγκαταστάσεις αποτέφρωσης

- (α) Οι υπεύθυνοι όλων των εκμεταλλεύσεων αιγών και προβάτων της χώρας συμμετέχουν υποχρεωτικά στη δειγματοληψία, συμπεριλαμβανομένων των κλειστών ή πειραματικών ποιμνίων που διατηρούνται σε Κέντρα, Ινστιτούτα ή φορείς που τελούν υπό την εποπτεία εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της χώρας ή του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και υποχρεούνται να συνεργάζονται με τις Κτηνιατρικές Αρχές των ΠΕ για την εφαρμογή του προγράμματος. Ειδικότερα, είναι υποχρεωμένοι να ενημερώνουν άμεσα (σε διάστημα μικρότερο των 24 ωρών) τις Κτηνιατρικές Αρχές των ΠΕ σε κάθε περίπτωση:
  - προβάτου ή αίγας που εμφανίζει νευρολογικές διαταραχές ή διαταραχές της συμπεριφοράς ή προοδευτική υποβάθμιση της γενικής κατάστασης που συνδέεται με προσβολή του κεντρικού νευρικού συστήματος για περαιτέρω κλινική και εργαστηριακή διερεύνηση.
  - νεκρού προβάτου ή αίγας (άνω των 18 μηνών) στην εκτροφή τους για τη λήψη δείγματος εγκεφαλικού ιστού. Τουλάχιστον ένα νεκρό πρόβατο ή αίγα από κάθε εκμετάλλευση πρέπει να διερευνάται εργαστηριακά κάθε έτος.
- (β) Οι υπεύθυνοι εκμεταλλεύσεων προβάτων και αιγών είναι υποχρεωμένοι να διατηρούν στον ατομικό φάκελο της εκτροφής όλα τα αποτελέσματα των εργαστηριακών εξετάσεων που διενεργούνται σε ζώα της εκμετάλλευσης τους και παράλληλα να ενημερώνουν το μητρώο της εκμετάλλευσης για οποιοσδήποτε μεταβολές στον πληθυσμό της μονάδας εκτροφής.
- (γ) Οι υπεύθυνοι των εκτροφών αιγών και προβάτων στις οποίες έχουν επιβεβαιωθεί θετικά ως προς την Τρομώδη Νόσο κρούσματα και βρίσκονται υπό επιτήρηση υποχρεούνται να συμμορφώνονται με τα περιοριστικά μέτρα και τις υποδείξεις των Κτηνιατρικών Αρχών των ΠΕ.
- (δ) Οι υπεύθυνοι των εκτροφών αιγών και προβάτων της χώρας στις οποίες έχουν επιβεβαιωθεί θετικά ως προς την Τρομώδη Νόσο κρούσματα και των εκτροφών που έχουν διενεργηθεί εργαστηριακές εξετάσεις για ΜΣΕ και ήταν αρνητικές υποχρεούνται να διατηρούν στο αρχείο της εκμετάλλευσης όλα τα αποτελέσματα των εργαστηριακών εξετάσεων που διεξήχθησαν σε ζώα σφαγέντα, νεκρά ή ζώα που θανατώθηκαν και καταστράφηκαν.
- (ε) Οι υπεύθυνοι λειτουργίας των σφαγείων αιγών και προβάτων υποχρεούνται α. να συνεργάζονται με τις αρμόδιες κτηνιατρικές αρχές των ΠΕ και να συμμορφώνονται με τις υποδείξεις αυτών β. να τροποποιούν τον εβδομαδιαίο προγραμματισμό σφαγών προβάτων και αιγών σύμφωνα με τις υποδείξεις των αρμόδιων κτηνιατρικών αρχών των ΠΕ όπου και όταν αυτό απαιτείται για την επίτευξη των προβλεπόμενων στο άρθρο 4 παράγραφος 2 στόχων. Εξασφαλίζουν ότι ο προ σφαγής κλινικός έλεγχος των προβάτων και αιγών και η μετά σφαγής επιθεώρηση σφαγίων ζώων πραγματοποιείται υπό κατάλληλες συνθήκες σύμφωνα με τις διατάξεις των Καν (ΕΚ) αρ. 854/2004

και αρ. 853/2004 και η συλλογή των απαραίτητων δειγμάτων εγκεφαλικού ιστού από σφαγμένα πρόβατα και αίγες διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του Καν (ΕΚ) αρ. 999/2001.

- (ζ) Οι υπεύθυνοι λειτουργίας των μονάδων αποτέφρωσης πτωμάτων ζώων ή μονάδων μεταποίησης υλικών ειδικού κινδύνου κατηγορίας Ι ή εγκεκριμένων μονάδων συν-αποτέφρωσης σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αρ. 1069/2009, υποχρεούνται να συνεργάζονται και να συμμορφώνονται με τις υποδείξεις των αρμοδίων Κτηνιατρικών Αρχών των ΠΕ για την όσο το δυνατόν πληρέστερη εφαρμογή των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΚ) 1069/2009.

Άρθρο 4

ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ ΜΣΕ ΜΙΚΡΩΝ ΜΗΡΥΚΑΣΤΙΚΩΝ

1. Επιτήρηση εκτροφών με ύποπτα ως προς τις ΜΣΕ κρούσματα

Σε όλες τις εκτροφές αιγών και προβάτων της χώρας (συμπεριλαμβανομένων των κλειστών ή πειραματικών ποιμνίων που διατηρούνται σε Κέντρα, Ινστιτούτα ή φορείς που τελούν υπό την εποπτεία εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της χώρας ή του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων) διενεργείται κλινικός έλεγχος που αποσκοπεί στον εντοπισμό κλινικά ύποπτων για ΜΣΕ ζώων, σε όλα τα ζώα της εκτροφής στα πλαίσια των συνήθων κτηνιατρικών δραστηριοτήτων για την παροχή περίθαλψης, την εφαρμογή προγραμμάτων ελέγχου/εκρίζωσης νοσημάτων, την έκδοση ή των έλεγχο εγγράφων ή υγειονομικών πιστοποιητικών ή αδειών μετακίνησης ζώων, τη διενέργεια επιδημιολογικής έρευνας τη συλλογή δειγμάτων για διαγνωστικούς σκοπούς κ.τ.λ.

Επίσης, υποχρεωτική επιτήρηση ασκείται σε εκτροφές που διατηρούν αίγες και πρόβατα που:

- ▶ κατάγονται από χώρες ή κράτη μέλη όπου έχουν εκδηλωθεί κρούσματα ΜΣΕ σε αυτόχθονα ζώα.
- ▶ ενδέχεται να έχουν καταναλώσει ζωοτροφές με πρωτεΐνες ζωικής προέλευσης μολυσμένες με τον αιτιολογικό παράγοντα ΜΣΕ.
- ▶ είναι απόγονοι θηλυκών ζώων προσβεβλημένων από ΜΣΕ.

2. Επιτήρηση προβάτων και αιγών που σφάζονται για ανθρώπινη κατανάλωση

Η επιτήρηση των προβάτων και αιγών που σφάζονται για ανθρώπινη κατανάλωση περιλαμβάνει τη συλλογή δειγμάτων εγκεφαλικού ιστού από ζώα **ηλικίας άνω των 18 μηνών**.

Ο συνολικός αριθμός δειγμάτων από ολόκληρη την επικράτεια καθορίζεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Παράρτημα ΙΙΙ Κεφάλαιο Α παράγραφος ΙΙ σημείο 2 του Κανονισμού (ΕΚ) 999/2001.

Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή η συλλογή όλων των αναγραφόμενων δειγμάτων, τόσο στα πρόβατα όσο και στις αίγες μπορεί να αντικατασταθεί, κατ' ανώτατο όριο, το 50% αυτών με νεκρά πρόβατα και αίγες αντίστοιχα. Θα υποβάλλονται δηλαδή, σε ταχεία δοκιμή νεκρά πρόβατα και νεκρές αίγες ηλικίας άνω των δέκα οκτώ (18) μηνών κατ' αναλογία ένα προς ένα και επιπροσθέτως του αριθμού των δειγμάτων που καθορίζονται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου.

Ορισμένες περιοχές της χώρας κατάλογος των οποίων περιλαμβάνεται στο *Εγχειρίδιο Οδηγιών Εφαρμογής του Προγράμματος ΜΣΕ στα μικρά μηρυκαστικά*, εξαιρούνται από την υποχρεωτική δειγματοληψία για ΜΣΕ πρόβατα και αίγες για ανθρώπινη κατανάλωση λόγω της γεωγραφικής τους θέσης ή / και της σύνθεσης του ζωικού τους κεφαλαίου.

3. Επιτήρηση προβάτων και αιγών που δεν σφάζονται για ανθρώπινη κατανάλωση

Εφαρμόζεται σε πρόβατα και αίγες **ηλικίας άνω των 18 μηνών**, όλων των εκτροφών της χώρας τα οποία βρίσκονται νεκρά ή ετοιμοθάνατα, (ανεξάρτητα από την αιτία θανάτου) ή θανατωθεί για οποιοδήποτε λόγο, με εξαίρεση τη θανάτωση στα πλαίσια εκστρατείας καταπολέμησης επιδημικής νόσου (όπως π.χ. επιδημία αφθώδους πυρετού)

Ο συνολικός αριθμός δειγμάτων από ολόκληρη την επικράτεια καθορίζεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Παράρτημα ΙΙΙ Κεφάλαιο Α παράγραφος ΙΙ σημείο 3 του Κανονισμού (ΕΚ) 999/2001.

Ορισμένες περιοχές της χώρας κατάλογος των οποίων περιλαμβάνεται στο *Εγχειρίδιο Οδηγιών Εφαρμογής του Προγράμματος ΜΣΕ στα μικρά μηρυκαστικά*, εξαιρούνται από την υποχρεωτική δειγματοληψία για ΜΣΕ

από νεκρά πρόβατα και αίγες λόγω της γεωγραφικής τους θέσης ή / και της σύνθεσης του ζωικού τους κεφαλαίου.

4. Επιτήρηση εκτροφών προβάτων και αιγών μολυσμένων με Τρομώδη Νόσο που βρίσκονται υπό επιτήρηση

Η επιτήρηση εκτροφών αιγών και προβάτων μολυσμένων με Τρομώδη Νόσο αφορά τον τακτικό κλινικό έλεγχο όλων των ζώων της εκτροφής και εργαστηριακή εξέταση δειγμάτων εγκεφαλικού ιστού με ταχείες δοκιμές, ζώων ηλικίας άνω των δεκαοκτώ (18) μηνών τα οποία είτε:

- ▶ προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση
- ▶ είναι κλινικά ύποπτα
- ▶ βρίσκονται νεκρά ή ετοιμοθάνατα ανεξάρτητα από την αιτία θανάτου
- ▶ θανατώθηκαν για οποιοδήποτε αιτία

5. Γονοτυπικές αναλύσεις

Στα πλαίσια της επιτήρησης ΜΣΕ μικρών μηρυκαστικών που περιγράφεται στο παρών πρόγραμμα, γονοτυπικές αναλύσεις διενεργούνται:

(α) σε όλα τα επιβεβαιωμένα θετικά κρούσματα

Σε κάθε θετική περίπτωση *Τρομώδους Νόσου* που ανιχνεύεται στα πρόβατα, στα πλαίσια της επιτήρησης καθορίζεται ο γονότυπος της πρωτεΐνης Prion για τα κωδικόνια 136, 154, 171, με σκοπό τη διαπίστωση τυχόν ανθεκτικών γονότυπων. Σε κάθε θετική περίπτωση Ατυπης Τρομώδους Νόσου καθορίζεται ο γονότυπος της πρωτεΐνης Prion στο κωδικόνιο **141**.

(β) σε τυχαίο δείγμα αρνητικών στην Τρομώδη Νόσο δειγμάτων εγκεφαλικού ιστού

Εκτός των ανωτέρω αναφερόμενων γονοτυπικών αναλύσεων του σημείου (α) της παρούσας παραγράφου, εξετάζεται και ένας ελάχιστος αριθμός εξακοσίων (600) αρνητικών στις ταχείες δοκιμές για ΜΣΕ δειγμάτων εγκεφαλικού ιστού από πρόβατα. Τα δείγματα μπορεί να επιλέγονται από ζώα που σφάζονται για ανθρώπινη κατανάλωση (εγκεφαλικός ιστός) ή από ζώα που πεθαίνουν στην εκμετάλλευση (εγκεφαλικός ιστός). Και σ' αυτή την περίπτωση στα δείγματα αυτά προσδιορίζεται ο γονότυπος της πρωτεΐνης Prion για τα κωδικόνια 136, 141, 154 και 171.

(γ) σε δείγματα αίματος προβάτων στα πλαίσια του προγράμματος αναπαραγωγής ανθεκτικών προβάτων έναντι των Μεταδοτικών Σπογγωδών Εγκεφαλοπαθειών.

Άρθρο 5

1. Γενικοί κανόνες δειγματοληψίας, κατανομή δείγματος ανά νομό και μέγεθος δείγματος

(α) Τα προς εξέταση δείγματα εγκεφαλικού ιστού πρέπει να προέρχονται πρόβατα και αίγες ηλικίας **άνω των 18 μηνών**. Η ηλικία των ζώων επιβεβαιώνεται από τα μητρώα ή τα έγγραφα μετακίνησης που αναφέρονται στο σημείο 1 β), γ) και δ) του άρθρου 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 21/2004 του Συμβουλίου ή βάσει οδοντοφυΐας (περισσότεροι από δύο μόνιμοι κοπτήρες έχουν ανατείλει από τα ούλα).

(β) **Όλες οι επίσημα καταγεγραμμένες εκτροφές προβάτων και αιγών** με προτεραιότητα σε εκτροφές οι οποίες δεν υποβλήθηκαν ποτέ σε δειγματοληψία **συμμετέχουν ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ** στη δειγματοληψία.

(γ) Εντός ενός έτους από της ισχύος της παρούσης είναι **υποχρεωτικός ο έλεγχος του 25% του συνόλου των καταγεγραμμένων εκτροφών της χώρας, με άγνωστο καθεστώς ως προς την Τρομώδη Νόσο** (δηλ. εκτροφές οι οποίες δεν υποβλήθηκαν ποτέ σε δειγματοληψία). Επιπλέον, στη δειγματοληψία θα πρέπει να περιλαμβάνονται κατά το δυνατό όλες οι επισήμως καταγεγραμμένες εκμεταλλεύσεις με περισσότερα από 100 ζώα στις οποίες δεν ανιχνεύτηκε ποτέ κρούσμα ΜΣΕ.

(δ) Από τις εκτροφές με άγνωστο καθεστώς ως προς την Τρομώδη Νόσο είναι υποχρεωτική η λήψη ενός τουλάχιστον δείγματος εγκεφαλικού ιστού από ζώο που προορίζεται για ανθρώπινη κατανάλωση ή από ζώο νεκρό.

(ε) Η κατανομή των δειγμάτων από πρόβατα και αίγες που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση και νεκρών ζώων ανά νομό, υπολογίζεται με βάση το συνολικό ετήσιο δείγμα που αναφέρεται στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 4 της παρούσας, και είναι ποσοτικώς ανάλογη του αριθμού των εκτρεφόμενων ζώων ανά νομό. Ο αριθμός των δειγμάτων ανά νομό δίνεται στο *Εγχειρίδιο Οδηγιών Εφαρμογής του Προγράμματος ΜΣΕ στα μικρά μηρυκαστικά*.

(στ) Οι υπεύθυνοι φορείς εφαρμογής του προγράμματος, πριν τη λήξη κάθε έτους είναι υποχρεωμένοι να προγραμματίζουν τις *μηνιαίες* δειγματοληψίες του επόμενου έτους για αίγες και πρόβατα που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση στα σφαγεία που τους αντιστοιχούν, σύμφωνα με την εκάστοτε κατανομή

δειγμάτων ανά νομό, που περιλαμβάνεται στο *Εγχειρίδιο Οδηγιών Εφαρμογής του Προγράμματος ΜΣΕ στα μικρά μηρυκαστικά*.

- (ζ) Η επιλογή των δειγμάτων στο σφαγείο γίνεται τυχαία, πρέπει να είναι συνεχής (δηλαδή καθ' όλη τη διάρκεια του έτους) και αντιπροσωπευτική σε κάθε περιοχή. Επιπλέον, η επιλογή των δειγμάτων πρέπει να γίνεται κατά τρόπο που να αποφεύγεται η υπέρ-εκπροσώπηση μιας ομάδας όσον αφορά την προέλευση, την ηλικία, τη φυλή, το φύλο, την παραγωγική κατεύθυνση ή άλλο χαρακτηριστικό (δηλαδή, κατά το δυνατόν, πρέπει να αποφεύγεται η επανειλημμένη δειγματοληψία στο ίδιο κοπάδι). Εάν δεν επιτευχθεί ο μηνιαίος στόχος, λόγω εποχιακών σφαγών, τότε ο αριθμός των μηνιαίων δειγμάτων ανακατανέμεται ούτως ώστε να επιτευχθεί ο ετήσιος στόχος δειγμάτων εγκεφαλικού ιστού από πρόβατα και αίγες που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση.
- (η) Ακολουθούνται οι τεχνικές οδηγίες για τη διαδικασία και προγραμματισμό δειγματοληψίας καθώς και οι οδηγίες για τη συλλογή, συσκευασία και αποστολή των δειγμάτων που περιλαμβάνονται στο *Εγχειρίδιο Οδηγιών Εφαρμογής του Προγράμματος ΜΣΕ στα μικρά μηρυκαστικά* και συμπληρώνονται τα ανάλογα υποδείγματα εγγράφων του εγχειριδίου.

2. Χώροι άσκησης της επιτήρησης

Η επιτήρηση για τις ΜΣΕ, ασκείται στους ακόλουθους χώρους:

(α) σε **όλες τις εκτροφές** μικρών μηρυκαστικών της χώρας συμπεριλαμβανομένων και των κλειστών ή πειραματικών ποιμνίων που διατηρούνται σε Κέντρα, Ινστιτούτα ή Φορείς που τελούν υπό την εποπτεία εκπαιδευτικών ιδρυμάτων ή του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων. Η επιτήρηση αυτή αποσκοπεί στον εντοπισμό κλινικά ύποπτων ζώων. Εάν κατά την εφαρμογή της επιτήρησης εντοπιστούν κλινικά ύποπτα ζώα σε εκτροφή που *δεν συμμετείχε ποτέ σε δειγματοληψία για ΜΣΕ ή σε εκτροφή που έγινε δειγματοληψία στο παρελθόν με αρνητικά αποτελέσματα για ΜΣΕ*, τότε ακολουθούνται οι διαδικασίες που περιγράφονται στο άρθρο 6 της παρούσας. Εάν πρόκειται για θετική εκτροφή που βρίσκεται ήδη υπό επιτήρηση (δηλαδή εκτροφή με επιβεβαιωμένο θετικό κρούσμα) τότε δείγματα εγκεφαλικού ιστού από το ύποπτο κρούσμα αποστέλλεται στο αρμόδιο εργαστήριο για περαιτέρω διερεύνηση.

(β) σε όλα τα **σφαγεία της χώρας** στα πλαίσια

- της υποχρεωτικής τυχαίας δειγματοληψίας εγκεφαλικού ιστού από πρόβατα και αίγες (άνω των 18 μηνών) για εργαστηριακή εξέταση ΜΣΕ.
- του προ σφαγής ελέγχου που αποσκοπεί στον εντοπισμό προβάτων και αιγών με νευρολογικές διαταραχές, διαταραχές της συμπεριφοράς ή προοδευτική υποβάθμιση της γενικής κατάστασης που συνδέεται με προσβολή του κεντρικού νευρικού συστήματος (κλινικά ύποπτα ζώα).

Όταν ένα πρόβατο ή αίγα που σφάζεται για κατανάλωση από τον άνθρωπο υποβάλλεται σε ταχεία δοκιμή για ΜΣΕ, στο σφάγιο του εν λόγω ζώου δεν δίδεται σήμανση υγειονομικού ελέγχου, όπως προβλέπεται στο μέρος Ι, Κεφάλαιο ΙΙΙ, Παράρτημα Ι του Κανονισμού (ΕΚ) αρ. 854/2004 έως ότου υπάρξει αρνητικό αποτέλεσμα της ταχείας δοκιμής. Όλα τα μέρη του σώματος του ζώου συμπεριλαμβανομένης και του δέρματος αυτού, παραμένουν υπό επίσημο έλεγχο έως ότου υπάρξει αρνητικό αποτέλεσμα ταχείας δοκιμής εκτός από τα ζωικά υποπροϊόντα που καταστρέφονται άμεσα σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον Κανονισμό (ΕΚ) αρ. 1069/2009.

Άρθρο 6

Ηλεκτρονική Καταχώρηση των δειγματοληψιών ΜΣΕ μικρών μηρυκαστικών.

Στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα της Κτηνιατρικής υπάρχει εφαρμογή για την ηλεκτρονική καταγραφή των δειγματοληψιών για ΜΣΕ μικρών μηρυκαστικών καθώς και των αποτελεσμάτων αυτών. Οι πληροφορίες που αφορούν τη δειγματοληψία (ημερομηνία δειγματοληψίας, στοιχεία του ζώου, της εκμετάλλευσης, κλπ) καταχωρούνται ηλεκτρονικά στην εφαρμογή και λαμβάνονται ηλεκτρονικά από το εργαστήριο προορισμού. Μετά την ολοκλήρωση των εργαστηριακών αναλύσεων τα αποτελέσματα καταχωρούνται στην εφαρμογή από τα Κτηνιατρικά Εργαστήρια στα οποία πραγματοποιούνται οι αναλύσεις αυτές.

Άρθρο 7

Μέτρα επί υποψίας ΜΣΕ μικρών μηρυκαστικών

Εάν υπάρχει υποψία για ΜΣΕ στα μικρά μηρυκαστικά, δηλαδή σε περίπτωση:

- (α) θετικού αποτελέσματος ταχείας δοκιμής για ΜΣΕ ή
 (β) κλινικής υποψίας κατά τον προ σφαγής έλεγχο ή σε ζωντανό ζώο της εκτροφής τότε:

1. Με απόφαση της αρμόδιας αρχής ΠΕ λαμβάνονται τα ακόλουθα μέτρα:

(α) όλα τα ευαίσθητα είδη ζώων της εκμετάλλευσης υπόκεινται σε περιορισμό των μετακινήσεων μέχρι να γνωστοποιηθούν τα αποτελέσματα της κλινικής και επιδημιολογικής έρευνας που διεξάγονται από τις αρμόδιες αρχές.

(β) Το κλινικά ύποπτο ζώο θανατώνεται και δείγμα εγκεφαλικού ιστού αποστέλλεται στο αρμόδιο εργαστήριο για εργαστηριακή εξέταση.

(γ) Εφόσον πρόκειται για σφάγιο και μετά το θετικό αποτέλεσμα της ταχείας δοκιμής, όλα τα τεμάχια του σώματος του ζώου, συμπεριλαμβανομένης της δοράς, καταστρέφονται με αποψήφωση.

(δ) Το γάλα και τα γαλακτοκομικά προϊόντα που προέρχονται από τα αιγοπρόβατα της εκμετάλλευσης που τίθεται υπό επίσημο έλεγχο, τα οποία υπάρχουν στην εν λόγω εκμετάλλευση από την ημερομηνία κατά την οποία υπάρχει υπόνοια παρουσίας ΜΣΕ μέχρι τη στιγμή που είναι διαθέσιμα τα αποτελέσματα των εξετάσεων επιβεβαίωσης, χρησιμοποιούνται μόνο εντός της εν λόγω εκμετάλλευσης.

Η εκτροφή εξακολουθεί να υπόκειται σε επίσημο έλεγχο μέχρι γνωστοποίησης του εργαστηριακού αποτελέσματος της επιβεβαιωτικής δοκιμής.

2. Με ευθύνη της αρμόδιας τοπικής κτηνιατρικής αρχής εξασφαλίζεται ότι οι ακόλουθες ενέργειες λαμβάνουν χώρα σε κάθε περίπτωση που τίθεται υποψία ΜΣΕ σε εκτροφή μικρών μηρυκαστικών.

(α) Ενημέρωση των κτηνοτρόφων σχετικά με τη συμπτωματολογία, την παθογένεια και την επιδημιολογία των ΜΣΕ.

(β) Επεξήγηση των ισχυόντων νομικών, διοικητικών και οικονομικών μέτρων.

(γ) Έγγραφο ενημέρωση του ιδιοκτήτη της εκτροφής για τις υποχρεώσεις του που αφορούν την τήρηση των περιοριστικών μέτρων στις μετακινήσεις ζώων της εκτροφής (δηλαδή απαγόρευση εισόδου και εξόδου ζώων από την ύποπτη εκτροφή) που εξακολουθούν να υφίστανται μέχρι γνωστοποίησης του αποτελέσματος της επιβεβαιωτικής δοκιμής.

(δ) Ατομική σήμανση και καταγραφή όλων των ζώων της εκτροφής.

(ε) Λήψη του ιστορικού της εκτροφής και διεξαγωγή επιδημιολογικής έρευνας. Εάν υπάρχουν ενδείξεις ότι η εκμετάλλευση που βρισκόταν το ζώο όταν ενέκυψαν οι υπόνοιες ΜΣΕ, δεν είναι κατά πάσα πιθανότητα, η εκμετάλλευση στην οποία το ζώο ενδέχεται να μολύνθηκε, οι αρμόδιες τοπικές κτηνιατρικές αρχές λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε να τεθούν σε επίσημη επιτήρηση και οι δύο εκμεταλλεύσεις στις οποίες βρισκόταν το ζώο ή μόνο η εκμετάλλευση στην οποία το ζώο μολύνθηκε.

(στ) Κλινική εξέταση όλων των ζώων για διαπίστωση τυχόν συμπτωμάτων που θέτουν υποψία ΜΣΕ.

(ζ) Θανάτωση των ύποπτων ζώων, συλλογή κατάλληλου δείγματος για εργαστηριακή εξέταση και ακολούθως αποψήφωση των πτωμάτων.

3. Άρση των μέτρων που επιβλήθηκαν επί υποψίας

Με απόφαση της αρμόδιας αρχής ΠΕ και κατόπιν αρνητικής ταχείας δοκιμής ή αρνητικής επιβεβαιωτικής δοκιμής αίρονται τα επιβληθέντα μέτρα.

4. Για την τεκμηρίωση της εφαρμογής των μέτρων επί υποψίας ΜΣΕ καθώς και της άρσης αυτών, συμπληρώνονται και κοινοποιούνται τα ανάλογα κατά περίπτωση διοικητικά έγγραφα που περιλαμβάνονται στο *Εγχειρίδιο Οδηγιών εφαρμογής του προγράμματος ΜΣΕ στα μικρά μηρυκαστικά*.

Άρθρο 8

1. Μέτρα επί επιβεβαιώσεως Κλασσικής Τρομώδους Νόσου μικρών μηρυκαστικών

1.1 Γενικά μέτρα που λαμβάνονται σε κάθε εκτροφή με επιβεβαιωμένο κρούσμα Τρομώδους νόσου

Σε κάθε περίπτωση επιβεβαίωσης Κλασσικής Τρομώδους Νόσου διενεργείται η παρακάτω έρευνα για τον εντοπισμό:

(α) των γονέων εφόσον μπορούν να ευρεθούν, και σε περίπτωση θηλυκών ζώων, όλα τα έμβρυα ή ωάρια και οι τελευταίοι απόγονοι του θηλυκού ζώου στο οποίο επιβεβαιώθηκε η νόσος.

(β) όλων των άλλων μηρυκαστικών που βρίσκονται στην εκτροφή όπου εκτράφηκε το ζώο στο οποίο επιβεβαιώθηκε η νόσος και παρουσιάζουν κίνδυνο μόλυνσης ΜΣΕ, πέραν αυτών του αναφέρονται στην παραπάνω περίπτωση. Εφόσον πρόκειται για συστεγαζόμενη εκτροφή, τότε τα μέτρα μπορούν να περιοριστούν μόνο στην εκτροφή που παρουσίασε κρούσμα ΜΣΕ, υπό τον όρο ότι έχει εξακριβωθεί ότι τα ζώα των εκτροφών

ήταν απομονωμένα και η εξάπλωση της μόλυνσης μεταξύ των κοπαδιών μέσω άμεσης ή έμμεσης επαφής ήτανε απίθανη.

(γ) της πιθανής προέλευσης της νόσου.

(δ) άλλων εκμεταλλεύσεων στις οποίες υπάρχουν ζώα, έμβρυα ή ωάρια τα οποία πιθανολογούνται να έχουν μολυνθεί με τον ίδιο παράγοντα ΜΣΕ ή να έχουν χρησιμοποιήσει μολυσμένες ζωτροφές ή ήρθαν σε επαφή με την ίδια πηγή μόλυνσης.

(ε) των βοσκοτόπων που χρησιμοποίησε το κοπάδι τον τελευταίο χρόνο. Στην περίπτωση που χρησιμοποιείται γη ως βοσκότοπος πολλών κοπαδιών, τα περιοριστικά μέτρα μπορούν να εφαρμοστούν μόνο στο κοπάδι που εμφανίστηκε το κρούσμα υπό την προϋπόθεση ότι θα σταθμιστούν όλοι οι επιδημιολογικοί παράγοντες.

1.2 Με ευθύνη της αρμόδιας κτηνιατρικής αρχής ΠΕ εξασφαλίζεται ότι οι ακόλουθες ενέργειες λαμβάνουν χώρα σε κάθε περίπτωση εκτροφής με επιβεβαιωμένο κρούσμα Κλασσικής Τρομώδους Νόσου σε πρόβατο ή αίγα:

(α) Ενημέρωση των κτηνοτρόφων σχετικά με τη συμπτωματολογία, την παθογένεια και την επιδημιολογία των ΜΣΕ.

(β) Επεξήγηση των ισχυόντων νομικών, διοικητικών και οικονομικών μέτρων.

(γ) Έγγραφη ενημέρωση του ιδιοκτήτη της εκτροφής για τις υποχρεώσεις του που αφορούν την τήρηση των περιοριστικών μέτρων στις μετακινήσεις ζώων της εκτροφής και των αποτελεσμάτων των εργαστηριακών εξετάσεων που διεξήχθησαν σε ζώα της εκμετάλλευσης.

(δ) Ατομική σήμανση και καταγραφή όλων των ζώων της εκτροφής.

(ε) Λήψη του ιστορικού της εκτροφής και διεξαγωγή επιδημιολογικής έρευνας.

(στ) Κλινική εξέταση όλων των ζώων για διαπίστωση τυχόν συμπτωμάτων που θέτουν υποψία ΜΣΕ σε άλλα ζώα της εκτροφής.

(ζ) Ενημέρωση του αρμόδιου Τμήματος της Δ/νσης, Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων, στο οποίο ανήκει ο Επόπτης Κυκλοφορίας Ζωοτροφών, για την ύπαρξη εκτροφής με θετικό κρούσμα Τρομώδους Νόσου για την πραγματοποίηση δειγματοληψίας στις ζωτροφές της εκτροφής ή/ και του προμηθευτή ζωοτροφών της συγκεκριμένης εκτροφής, τα αποτελέσματα και ακολούθως καταστροφή των μολυσμένων ζωοτροφών.

1.3 Μετά την εφαρμογή των ανωτέρω μέτρων, η αρμόδια κτηνιατρική αρχή της ΠΕ προβαίνει μετά από στάθμιση πρωτίστως επιδημιολογικών παραγόντων και αξιολόγηση της εκτροφής, σε ένταξη της σε ένα από τα ακόλουθα προγράμματα

- πρόγραμμα γονοτυπικού ελέγχου
- πρόγραμμα θανάτωσης και ολοσχερούς καταστροφής
- πρόγραμμα εντατικής επιτήρησης

2. Ειδικά μέτρα που λαμβάνονται στην εκτροφή που εντάσσεται στο πρόγραμμα γονοτυπικού ελέγχου προκειμένου να καθοριστεί η ανθεκτικότητα των προβάτων της εκτροφής ως προς την Κλασσική Τρομώδη Νόσο

2.1 Με απόφαση της αρμόδιας αρχής ΠΕ στην εκτροφή του επιβεβαιωμένου κρούσματος Κλασσικής Τρομώδους Νόσου και έπειτα από σύμφωνη γνώμη του ιδιοκτήτη, για ένταξη στο **πρόγραμμα γονοτυπικού ελέγχου** προκειμένου να καθοριστεί η ανθεκτικότητα των προβάτων της εκτροφής ως προς την Κλασσική Τρομώδη Νόσο, επιβάλλονται τα ακόλουθα μέτρα:

(α) Η εκτροφή υποβάλλεται άμεσα σε αυξημένη επιτήρηση κλινική και εργαστηριακή, για διαπίστωση και κατάλληλη διερεύνηση νέων κρουσμάτων ΜΣΕ (κλινικά ύποπτα ή νεκρά ζώα). Δείγματα εγκεφαλικού ιστού από ζώα της εκτροφής που βρίσκονται νεκρά ή ετοιμοθάνατα ή θανατώνονται ή είναι κλινικά ύποπτα, διερευνώνται εργαστηριακά.

(β) Υποχρεωτική αιμοληψία όλων των ζώων της εκτροφής για διενέργεια γονοτυπικών αναλύσεων (εξαιρούνται τα αναφερόμενα στο σημείο (γ) τέταρτη παύλα ζώα). Μετά την γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων του γονοτυπικού ελέγχου διατηρούνται μόνο ζώα με ανθεκτικούς γονότυπους. Πρόβata με ευαίσθητους γονότυπους, καθώς και όλες οι αίγες θανατώνονται χωρίς καθυστέρηση και καταστρέφονται με αποτέφρωση σύμφωνα με τις διατάξεις του Καν (ΕΚ) αρ. 1069/2009.

Στη συνέχεια, διενεργούνται γονοτυπικές εξετάσεις σε όλα τα πρόβata που θα χρησιμοποιηθούν ως νεαρά ζώα αντικατάστασης και διατηρούνται μόνο ζώα με ανθεκτικούς γονότυπους.

(γ) Ειδικότερα, στην μολυσμένη εκτροφή θανατώνονται και καταστρέφονται όλα τα ζώα (πρόβata και αίγες) που προκύπτουν από την έρευνα της παραγράφου 1.1 σημείο (α) και (β), ΕΚΤΟΣ από:

- ◆ τα κριάρια αναπαραγωγής με ARR/ARR.
- ◆ οι προβατίνες αναπαραγωγής με ένα τουλάχιστον ARR και κανένα VRQ αλληλόμορφο γονίδιο. Σε περίπτωση που οι προβατίνες αυτές κυοφορούν αυτό το διάστημα, διατηρούνται και τα αρνιά που θα γεννήσουν εφόσον ο γονότυπος τους πληροί τις προϋποθέσεις της υποπαραγράφου αυτής.
- ◆ τα πρόβατα με τουλάχιστο ένα ARR αλληλόμορφο γονίδιο μόνον προκειμένου αργότερα να οδηγηθούν για σφαγή για ανθρώπινη κατανάλωση.
- ◆ τα αμνοερίφια ηλικίας κάτω των τριών μηνών υπό τον όρο ότι σφάζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο όχι αργότερα από την ηλικία των τριών μηνών. Τα εν λόγω αμνοερίφια εξαιρούνται από τη γονοτυπική ανάλυση.

(δ) Από όλα τα ζώα που καταστρέφονται, λαμβάνονται δείγματα εγκεφαλικού ιστού για εργαστηριακή εξέταση σύμφωνα με το δείγμα που αναφέρεται στον πίνακα της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου.

(ε) Το γάλα και τα γαλακτοκομικά προϊόντα που προέρχονται από τα ζώα που πρέπει να καταστραφούν ή να σφαγούν, τα οποία ήταν στην εκμετάλλευση από την ημερομηνία επιβεβαίωσης του κρούσματος κλασικής τρομώδους νόσου έως την ημερομηνία ολοκλήρωσης των μέτρων που πρέπει να εφαρμοστούν στην εκμετάλλευση, απαγορεύεται να χρησιμοποιούνται για τη διατροφή μηρυκαστικών, εκτός από τη διατροφή μηρυκαστικών εντός της ίδιας της εκμετάλλευσης. Η διάθεση στην αγορά τέτοιων προϊόντων ως ζωοτροφών για μη μηρυκαστικά επιτρέπεται μόνο εντός της χώρας.

(στ) Παρεκκλίσεις: σε εκμεταλλεύσεις προβάτων ή όπου αίγες και πρόβατα συνυπάρχουν, μετά από απόφαση της αρμόδιας κτηνιατρικής αρχής ΠΕ και όπου το ποσοστό ανθεκτικότητας μέσα στην εκμετάλλευση είναι χαμηλό, η θανάτωση και ολοσχερής καταστροφή των ζώων μπορεί να καθυστερήσει για περίοδο που δεν υπερβαίνει τα τρία έτη από την ημερομηνία επιβεβαίωσης του κρούσματος – δείκτη. Τα κριάρια αναπαραγωγής με γονότυπο διαφορετικό του ARR/ARR θανατώνονται ή στερώνονται χωρίς καθυστέρηση και εφαρμόζονται όλα τα πιθανά μέτρα για την ταχεία δημιουργία γενετικής αντίστασης στον πληθυσμό των προβάτων της εκμετάλλευσης, συμπεριλαμβανομένης της προγραμματισμένης αναπαραγωγής και θανάτωσης των προβατινών με σκοπό την αύξηση του αλληλόμορφου ARR και την εξάλειψη του αλληλόμορφου VRQ. Η αρμόδια κτηνιατρική αρχή ΠΕ υπεύθυνη για την εκμετάλλευση εξασφαλίζει ότι ο αριθμός των ζώων που προορίζονται για θανάτωση στο τέλος της περιόδου καθυστέρησης δεν είναι μεγαλύτερος από τον αριθμό αμέσως μετά την επιβεβαίωση του κρούσματος-δείκτη. Τα ζώα αυτά (πρόβατα ευαίσθητων γονοτύπων και αίγες) πρέπει να οδηγηθούν σε θανάτωση και καταστροφή μετά το πέρας αυτής της περιόδου.

Κατά τη διάρκεια της παρέκκλισης ισχύουν τα κάτωθι:

1. Η εκμετάλλευση υποβάλλεται άμεσα σε αυξημένη επιτήρηση κλινική και εργαστηριακή, για διαπίστωση και κατάλληλη διερεύνηση νέων κρουσμάτων ΜΣΕ (κλινικά ύποπτα ή νεκρά ζώα). Δείγματα εγκεφαλικού ιστού διερευνώνται εργαστηριακά για όλα τα ακόλουθα ζώα ηλικίας άνω των 18 μηνών, εκτός από πρόβατα γονότυπου ARR/ARR:

α)ζώα που έχουν σφαγιαστεί για κατανάλωση από τον άνθρωπο,
β)ζώα που πέθαναν ή θανατώθηκαν στην εκμετάλλευση τα οποία δεν θανατώθηκαν όμως στο πλαίσιο εκστρατείας εκρίζωσης νόσου.

2. Μόνο τα ακόλουθα πρόβατα εισάγονται στην εκμετάλλευση:

α)κριάρια με γονότυπο ARR/ARR·
β)προβατίνες που φέρουν τουλάχιστο ένα αλληλόμορφο ARR και κανένα αλληλόμορφο VRQ.

3. Μόνον τα ακόλουθα κριάρια αναπαραγωγής και αναπαραγωγικό υλικό προβάτων μπορούν να χρησιμοποιούνται στην εκμετάλλευση:

α)κριάρια με γονότυπο ARR/ARR·
β)σπέρμα κριαριών με γονότυπο ARR/ARR·
γ)έμβρυα με τουλάχιστον ένα αλληλόμορφο ARR και κανένα αλληλόμορφο VRQ.

4. Οι μετακινήσεις των ζώων από την εκμετάλλευση επιτρέπονται για σκοπούς καταστροφής, αλλιώς υπόκεινται στις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α)τα κριάρια και οι προβατίνες με γονότυπο ARR/ARR μπορούν να μετακινηθούν από την εκμετάλλευση για κάθε σκοπό, συμπεριλαμβανομένης της αναπαραγωγής, υπό τον όρο ότι μετακινούνται σε άλλη εκμετάλλευση η οποία υπόκειται σε περιορισμούς της παραγράφου 2 και 4 λόγω ΜΣΕ

β)πρόβατα που φέρουν τουλάχιστον ένα αλληλόμορφο ARR και αμνοερίφια ηλικίας κάτω των τριών μηνών κατά την ημερομηνία σφαγής μπορούν να μετακινηθούν από την εκμετάλλευση για απευθείας σφαγή για κατανάλωση από τον άνθρωπο,

γ)τα αμνοερίφια μπορούν να μετακινηθούν σε άλλη εκμετάλλευση που βρίσκεται εντός της επικράτειας με μοναδικό σκοπό την πάχυνση πριν από τη σφαγή εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- η εκμετάλλευση προορισμού δεν περιέχει άλλα αιγοπρόβατα από εκείνα που παχύνονται πριν από τη σφαγή,

- στο τέλος της περιόδου πάχυνσης τα αμνοερίφια που προέρχονται από εκμεταλλεύσεις που υπόκεινται στα μέτρα εξάλειψης μεταφέρονται άμεσα σε σφαγείο που βρίσκεται εντός της επικράτειας για σφαγή όχι αργότερα από την ηλικία των δώδεκα μηνών.

5. Δεν πραγματοποιείται αποστολή σπέρματος, εμβρύου και ωαρίων εκτός της εκμετάλλευσης.
6. Η κοινή βοσκή όλων των αιγοπροβάτων στην εκμετάλλευση με αιγοπρόβατα άλλων εκμεταλλεύσεων απαγορεύεται κατά τη διάρκεια της περιόδου τοκετών.

(ζ) Στις περιπτώσεις όπου δεν εφαρμόζεται η παρέκκλιση της παραγράφου (στ) και στο διάστημα, κατά το οποίο εκκρεμεί η θανάτωση και ολοσχερής καταστροφή των ζώων τα οποία αναφέρονται στο σημείο(γ), δείγματα εγκεφαλικού ιστού διερευνώνται εργαστηριακά για όλα τα ζώα ηλικίας άνω των 18 μηνών, εκτός από πρόβατα γονότυπου ARR/ARR, ενώ οι μετακινήσεις των ζώων πραγματοποιούνται βάσει των κάτωθι:

Η είσοδος ζώων επιτρέπεται μόνο εάν πρόκειται για:

(i) κριάρια με γονότυπο ARR/ ARR

(ii) προβατίνες που φέρουν ένα τουλάχιστον αλληλόμορφο ARR και κανένα VRQ αλληλόμορφο γονίδιο

Μόνον τα ακόλουθα κριάρια αναπαραγωγής και αναπαραγωγικό υλικό προβάτων μπορούν να χρησιμοποιούνται στην εκμετάλλευση:

i)κριάρια με γονότυπο ARR/ARR·

ii)σπέρμα κριαριών με γονότυπο ARR/ARR·

iii)έμβρυα με τουλάχιστον ένα αλληλόμορφο ARR και κανένα αλληλόμορφο VRQ.

Η έξοδος ζώων επιτρέπεται στις ακόλουθες περιπτώσεις:

(i) πρόβατα με γονότυπο ARR/ARR μετακινούνται χωρίς κανένα περιορισμό. Εντούτοις ειδικά οι κριοί με γονότυπο ARR/ARR δεν θα μετακινούνται για ανθρώπινη κατανάλωση, παρά μόνο μετά από βεβαίωση του αρμόδιου αγροτικού κτηνιατρείου ότι το εν λόγω ζώο έχει φτάσει στο τέλος της αναπαραγωγικής του ζωής. Προβατίνες με ένα αλληλόμορφο ARR και κανένα VRQ αλληλόμορφο γονίδιο μπορούν να μετακινούνται σε εκτροφές που υπόκεινται σε περιορισμούς της παραγράφου 2 και 4 λόγω ΜΣΕ.

(ii) πρόβατα με ένα τουλάχιστο ARR αλληλόμορφο γονίδιο μπορούν να μετακινούνται μόνο για σφαγή για ανθρώπινη κατανάλωση ή για καταστροφή.

(iii) αρνιά και ερίφια μικρότερα των τριών (3) μηνών μπορούν να μετακινηθούν από την εκμετάλλευση προκειμένου να σφαγούν για ανθρώπινη κατανάλωση.

(iv)τα αμνοερίφια μπορούν να μετακινηθούν σε άλλη εκμετάλλευση που βρίσκεται εντός της επικράτειας με μοναδικό σκοπό την πάχυνση πριν από τη σφαγή εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- η εκμετάλλευση προορισμού δεν περιέχει άλλα αιγοπρόβατα από εκείνα που παχύνονται πριν από τη σφαγή,

- στο τέλος της περιόδου πάχυνσης τα αμνοερίφια που προέρχονται από εκμεταλλεύσεις που υπόκεινται στα μέτρα εξάλειψης μεταφέρονται άμεσα σε σφαγείο που βρίσκεται εντός της επικράτειας για σφαγή όχι αργότερα από την ηλικία των δώδεκα μηνών.

2.2 Μέτρα μετά την ολοκλήρωση της απομάκρυνσης των προβλεπόμενων ζώων

Μετά την ολοκλήρωση των μέτρων που αναφέρονται στις παραγράφους (β) και (γ) και εφόσον η καταστροφή των ευαίσθητων ζώων (προβάτων και αιγών) έχει ολοκληρωθεί, ισχύουν τα κάτωθι:

Η εκμετάλλευση βρίσκεται υπό αυξημένη επιτήρηση κλινική και εργαστηριακή, για διαπίστωση και κατάλληλη διερεύνηση νέων κρουσμάτων ΜΣΕ (κλινικά ύποπτα ή νεκρά ζώα). Δείγματα εγκεφαλικού ιστού διερευνώνται εργαστηριακά, για όλα τα ακόλουθα ζώα ηλικίας άνω των 18 μηνών, εκτός από πρόβατα γονότυπου ARR/ARR:

(i) ζώα που παρέμεναν στην εκμετάλλευση κατά την περίοδο που επιβεβαιώθηκε το κρούσμα ΜΣΕ, και τα οποία σφαγιάστηκαν για κατανάλωση από τον άνθρωπο,

(ii) ζώα που πέθαναν ή θανατώθηκαν στην εκμετάλλευση, τα οποία δεν θανατώθηκαν όμως στο πλαίσιο εκστρατείας εκρίζωσης νόσου.

Οι μετακινήσεις των ζώων πραγματοποιούνται με βάσει τα κάτωθι:

Η **είσοδος ζώων** στην εξυγιανθείσα υπό εντατική επιτήρηση εκτροφή επιτρέπεται μόνο εάν πρόκειται για:

(i) κριάρια με γονότυπο ARR/ ARR

(ii) προβατίνες που φέρουν ένα τουλάχιστον αλληλόμορφο ARR και κανένα VRQ αλληλόμορφο γονίδιο

(iii) νέες αίγες υπό την προϋπόθεση ότι στην εκτροφή έλαβε χώρα εξονυχιστικός καθαρισμός και απολύμανση όλων των χώρων της εκτροφής μετά την μείωση του ζωικού πληθυσμού

Μόνον τα ακόλουθα κριάρια αναπαραγωγής και αναπαραγωγικό υλικό προβάτων μπορούν να χρησιμοποιούνται στην εκμετάλλευση:

- i) κριάρια με γονότυπο ARR/ARR·
- ii) σπέρμα κριαριών με γονότυπο ARR/ARR·
- iii) έμβρυα με τουλάχιστον ένα αλληλόμορφο ARR και κανένα αλληλόμορφο VRQ.

Η έξοδος ζώων από την εξυγιανθείσα υπό εντατική επιτήρηση εκτροφή επιτρέπεται σύμφωνα με τα παρακάτω:

Τα ακόλουθα ζώα μπορούν να μετακινηθούν από την εκμετάλλευση για κάθε σκοπό, συμπεριλαμβανομένης της αναπαραγωγής:

- (i) πρόβατα με γονότυπο ARR/ARR μετακινούνται χωρίς κανένα περιορισμό. Εντούτοις ειδικά οι κριοί με γονότυπο ARR/ARR δεν θα μετακινούνται για ανθρώπινη κατανάλωση, παρά μόνο μετά από βεβαίωση του αρμόδιου αγροτικού κτηνιατρείου ότι το εν λόγω ζώο έχει φτάσει στο τέλος της αναπαραγωγικής του ζωής.
- (ii) προβατίνες με ένα τουλάχιστο ARR και κανένα VRQ αλληλόμορφο γονίδιο μπορούν να μετακινούνται σε εκτροφές που υπόκεινται στους περιορισμούς της παραγράφου 2 και 4 λόγω ΜΣΕ.
- (iii) αίγες μπορούν να μετακινούνται σε εκτροφές που υπόκεινται στους περιορισμούς της παραγράφου 2 και 4 λόγω ΜΣΕ.

Τα ακόλουθα ζώα μπορούν να μετακινηθούν από την εκμετάλλευση για απευθείας σφαγή για κατανάλωση από τον άνθρωπο:

- (i) πρόβατα με ένα τουλάχιστο ARR αλληλόμορφο γονίδιο μπορούν να μετακινούνται μόνο για σφαγή για ανθρώπινη κατανάλωση ή για καταστροφή.
- (ii) αίγες
- (iii) τα αμνοερίφια ηλικίας κάτω των τριών μηνών κατά την ημερομηνία σφαγής
- (iv) αμνοί και ερίφια μπορούν να μετακινηθούν σε άλλη εκτροφή εντός της επικράτειας μόνο για πάχυνση πριν από τη σφαγή. Στην εκμετάλλευση προορισμού δεν πρέπει να υπάρχει κανένα πρόβατο ή αίγα εκτός από τα παχυνόμενα και στο τέλος της περιόδου πάχυνσης τα αμνοερίφια που προέρχονται από εκμεταλλεύσεις που υπόκεινται στα μέτρα εξάλειψης μεταφέρονται άμεσα σε σφαγείο που βρίσκεται εντός της επικράτειας για σφαγή όχι αργότερα από την ηλικία των δώδεκα μηνών.

(η) **Οι εποχιακές μετακινήσεις κοπαδιών** επιτρέπεται να πραγματοποιούνται με απόφαση της αρμόδιας αρχής της ΠΕ προέλευσης, υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- (i) Θα προηγείται απαραίτητα γραπτή επικοινωνία με την αρμόδια αρχή του τόπου προορισμού. Απαγορεύεται η μετακίνηση θετικών στην Τρομώδη Νόσο κοπαδιών σε θερινούς βοσκότοπους ΠΕ στις οποίες δεν έχουν διαπιστωθεί κρούσματα της νόσου. Η μετακίνηση των ζώων θα πραγματοποιείται απευθείας, δίχως στάση και με αυστηρή απαγόρευση οποιασδήποτε επαφής με ζώα άλλης εκτροφής καθοδόν.
- (ii) Θα καθορίζεται σαφώς η περιοχή διαμονής/βόσκησης στον τόπο προορισμού, η οποία θα χρησιμοποιείται αποκλειστικά και μόνο από τα ζώα του εν λόγω κοπαδιού, αποκλείοντας οποιαδήποτε επαφή με άλλα ζώα. Εξακολουθούν να ισχύουν, τα περιοριστικά μέτρα για είσοδο και έξοδο ζώων από την εκτροφή που ήδη έχουν επιβληθεί από την αρμόδια αρχή της ΠΕ προέλευσης.
- (iii) Απαγορεύεται η μετακίνηση σε θερινούς βοσκότοπους ζώων που εγκυμονούν ή ζώων που βρίσκονται σε λοχεία.

2.3 Άρση των μέτρων που λήφθηκαν επί επιβεβαίωσης Κλασσικής Τρομώδους Νόσου

Τα περιοριστικά μέτρα της παραγράφου 2.2, εξακολουθούν να ισχύουν στην εκμετάλλευση

► έως την ημερομηνία που όλα τα πρόβατα της εκμετάλλευσης έχουν φθάσει σε καθεστώς ARR/ARR, υπό τον όρο ότι δεν υπάρχουν αιγοειδή στην εκμετάλλευση, ή

► για μια περίοδο δύο ετών από την ημερομηνία που όλα τα μέτρα της παραγράφου 2.1 έχουν ολοκληρωθεί, υπό τον όρο ότι δεν έχει εντοπιστεί άλλο κρούσμα ΜΣΕ εκτός από άτυπη τρομώδη νόσο κατά την εν λόγω διετή περίοδο. Εάν όλες οι προβλεπόμενες εξετάσεις που διενεργούνται στο διάστημα των δύο (2) ετών επιτήρησης είναι αρνητικές, τότε με απόφαση της αρμόδιας αρχής ΠΕ αίρονται τα περιοριστικά μέτρα και η εκμετάλλευση κηρύσσεται απαλλαγμένη Κλασσικής Τρομώδους Νόσου. Εάν μετά το πέρας των δύο (2) ετών λαμβάνονται θετικά αποτελέσματα ταχέων δοκιμών από ζώα της εκτροφής, τότε η επιτήρηση παρατείνεται για διάστημα δύο (2) ετών.

Εάν επιβεβαιωθεί κρούσμα άτυπης τρομώδους νόσου κατά τη διάρκεια της εν λόγω διετούς περιόδου, η εκμετάλλευση υπόκειται και στα μέτρα που αναφέρονται στο Άρθρο 8.

Για την τεκμηρίωση όλων των ενεργειών που αφορούν την επιβολή και την άρση των μέτρων στη μολυσμένη εκτροφή, συμπληρώνονται και κοινοποιούνται τα ανάλογα κατά περίπτωση διοικητικά έγγραφα που περιλαμβάνονται στο *Εγχειρίδιο Οδηγιών εφαρμογής του προγράμματος ΜΣΕ στα μικρά μηρυκαστικά*.

3. Ειδικά μέτρα που λαμβάνονται στην εκτροφή που εντάσσεται στο πρόγραμμα θανάτωσης και ολοσχερούς καταστροφής ζώων μολυσμένης εκτροφής με Κλασσική Τρομώδη Νόσο

3.1 Με απόφαση της αρμόδιας αρχής ΠΕ στηριζόμενης υποχρεωτικά σε λεπτομερή και τεκμηριωμένη εισήγηση (βασισμένη σε στάθμιση όλων των επιδημιολογικών παραγόντων), και έπειτα από σύμφωνη γνώμη του ιδιοκτήτη, η εκτροφή με επιβεβαιωμένο κρούσμα Κλασσικής Τρομώδους Νόσου, εντάσσεται στο **πρόγραμμα θανάτωσης και ολοσχερούς καταστροφής ζώων μολυσμένης εκτροφής με Κλασσική Τρομώδη Νόσο**. Η παραπάνω εισήγηση στηρίζεται στα ακόλουθα κριτήρια: παρουσία ή μη άλλης μολυσμένης εκτροφής στην ΠΕ, παρουσία ή μη άλλης μολυσμένης εκτροφής σε ακτίνα 3 χλμ, εκμετάλλευση που εφαρμόζει κατά κόρον εκτατικό σύστημα εκτροφής, χρήση ή μη κοινών βοσκοτόπων, ποσοστό προσβολής κοπαδιού $\geq 5\%$ (δηλαδή, αριθμός ζώων με κλινικά συμπτώματα/ σύνολο εκτρεφόμενων ζώων $\geq 5\%$), ηλικία εκδήλωσης των κλινικών συμπτωμάτων (η ηλικία εκδήλωσης κλινικών συμπτωμάτων μειώνεται όσο το ποσοστό προσβολής της εκτροφής αυξάνει), εκτροφή με ιστορικό πολλών αγοραπωλησιών ζώων, πρακτικές διαχείρισης και διατροφής της εκτροφής που ενοχοποιούν τη διασπορά του μολυσματικού παράγοντα της νόσου. Στην εν λόγω εκτροφή επιβάλλονται τα ακόλουθα μέτρα:

(α) Θανάτωση χωρίς καθυστέρηση όλων των ευπαθών ζώων της εκτροφής (όπως προκύπτει από την έρευνα της παραγράφου 1.1 σημείο (α) και (β)). Καταστροφή των πτωμάτων των ζώων με αποτέφρωση σύμφωνα με τις διατάξεις του Καν (ΕΚ) αρ. 1069/2009.

(β) Συλλογή δειγμάτων για εργαστηριακή διερεύνηση σύμφωνα με το δείγμα που αναφέρεται στον παρακάτω πίνακα. Επιπλέον, σε ένα δείγμα 50 ζώων από την εκτροφή διενεργούνται γονοτυπικές αναλύσεις.

Ελάχιστος αριθμός ζώων ηλικίας άνω των δεκαοκτώ (18) μηνών που θανατώνονται και καταστρέφονται από τα οποία θα ληφθούν δείγματα για εξέταση με ταχείες δοκιμές

Αριθμός ζώων ηλικίας > 18 μηνών που θανατώνονται και καταστρέφονται	Δείγματα για εξέταση με ταχείες δοκιμές
70 (ή λιγότερα)	Όλα τα ζώα
80	68
90	73
100	78
120	86
140	92
160	97
180	101
200	105
250	112
300	117
350	121
400	124
450	127
500 ή περισσότερα	150

(γ) Το γάλα και τα γαλακτοκομικά προϊόντα που προέρχονται από τα ζώα που πρέπει να καταστραφούν τα οποία ήταν στην εκμετάλλευση από την ημερομηνία επιβεβαίωσης του κρούσματος κλασσικής τρομώδους νόσου έως την ημερομηνία ολοκλήρωσης των μέτρων που πρέπει να εφαρμοστούν στην εκμετάλλευση, απαγορεύεται να χρησιμοποιούνται για τη διατροφή μηρυκαστικών, εκτός από τη διατροφή μηρυκαστικών εντός της ίδιας της εκμετάλλευσης. Η διάθεση στην αγορά τέτοιων προϊόντων ως ζωοτροφών για μη μηρυκαστικά επιτρέπεται μόνο εντός της χώρας.

(δ) Από την σφαγή και ολοσχερή καταστροφή των ζώων, εξαιρούνται τα αμνοεριφία ηλικίας κάτω των τριών μηνών υπό τον όρο ότι σφάζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο όχι αργότερα από την ηλικία των τριών μηνών.

3.2 Ανασύσταση μετά από τη θανάτωση και ολοσχερή καταστροφή των ζώων της μολυσμένης με Κλασσική Τρομώδη Νόσο εκτροφής

Με απόφαση της αρμόδιας αρχής ΠΕ, επιτρέπεται η ανασύσταση της εκτροφής αφού ολοκληρωθούν οι διαδικασίες καθαρισμού και απολύμανσης και μετά την πάροδο 6 μηνών.

Η νεοσυσταθείσα εκμετάλλευση εντάσσεται σε αυξημένη επιτήρηση κλινική και εργαστηριακή, για διαπίστωση και κατάλληλη διερεύνηση νέων κρουσμάτων ΜΣΕ (κλινικά ύποπτα ή νεκρά ζώα). Δείγματα εγκεφαλικού ιστού διερευνώνται εργαστηριακά, από όλα τα ζώα ηλικίας άνω των 18 μηνών που πέθαναν ή θανατώθηκαν στην

εκμετάλλευση, τα οποία δεν θανατώθηκαν όμως στο πλαίσιο εκστρατείας εκρίζωσης νόσου, εκτός από πρόβατα γονότυπου ARR/ARR.

Η ανασύσταση πραγματοποιείται με την εισαγωγή των ακόλουθων ζώων:

- (i) κριάρια με γονότυπο ARR/ARR
- (ii) προβατίνες που φέρουν ένα τουλάχιστον αλληλόμορφο ARR και κανένα VRQ αλληλόμορφο γονίδιο
- (iii) νέες αίγες υπό την προϋπόθεση ότι στην εκτροφή έλαβε χώρα εξονυχιστικός καθαρισμός και απολύμανση όλων των χώρων της εκτροφής μετά την μείωση του ζωικού πληθυσμού

Μόνον τα ακόλουθα κριάρια αναπαραγωγής και αναπαραγωγικό υλικό προβάτων μπορούν να χρησιμοποιούνται στην εκμετάλλευση:

- i) κριάρια με γονότυπο ARR/ARR·
- ii) σπέρμα κριαριών με γονότυπο ARR/ARR·
- iii) έμβρυα με τουλάχιστον ένα αλληλόμορφο ARR και κανένα αλληλόμορφο VRQ.

Η έξοδος ζώων από την εξυγιανθείσα υπό εντατική επιτήρηση εκτροφή επιτρέπεται σύμφωνα με τα παρακάτω: Τα ακόλουθα ζώα μπορούν να μετακινηθούν από την εκμετάλλευση για κάθε σκοπό, συμπεριλαμβανομένης της αναπαραγωγής:

- (i) πρόβατα με γονότυπο ARR/ARR μετακινούνται χωρίς κανένα περιορισμό. Εντούτοις ειδικά οι κριοί με γονότυπο ARR/ARR δεν θα μετακινούνται για ανθρωπίνη κατανάλωση, παρά μόνο μετά από βεβαίωση του αρμόδιου αγροτικού κτηνιατρού ότι το εν λόγω ζώο έχει φτάσει στο τέλος της αναπαραγωγικής του ζωής.
- (ii) προβατίνες με ένα τουλάχιστο ARR και κανένα VRQ αλληλόμορφο γονίδιο μπορούν να μετακινούνται σε εκτροφές που υπόκεινται στους περιορισμούς της παραγράφου 2 και 4 λόγω ΜΣΕ.
- (iii) αίγες μπορούν να μετακινούνται σε εκτροφές που υπόκεινται στους περιορισμούς της παραγράφου 2 και 4 λόγω ΜΣΕ.

Τα ακόλουθα ζώα μπορούν να μετακινηθούν από την εκμετάλλευση για απευθείας σφαγή για κατανάλωση από τον άνθρωπο:

- (i) πρόβατα με ένα τουλάχιστο ARR αλληλόμορφο γονίδιο μπορούν να μετακινούνται μόνο για σφαγή για ανθρωπίνη κατανάλωση ή για καταστροφή.
- (ii) αίγες
- (iii) τα αμνοερίφια ηλικίας κάτω των τριών μηνών κατά την ημερομηνία σφαγής
- (iv) αμνοί και ερίφια μπορούν να μετακινηθούν σε άλλη εκτροφή εντός της επικράτειας μόνο για πάχυνση πριν από τη σφαγή. Στην εκμετάλλευση προορισμού δεν πρέπει να υπάρχει κανένα πρόβατο ή αίγα εκτός από τα παχυνόμενα και στο τέλος της περιόδου πάχυνσης τα αμνοερίφια που προέρχονται από εκμεταλλεύσεις που υπόκεινται στα μέτρα εξάλειψης μεταφέρονται άμεσα σε σφαγείο που βρίσκεται εντός της επικράτειας για σφαγή όχι αργότερα από την ηλικία των δώδεκα μηνών.

3.3 Άρση των μέτρων που λήφθηκαν επί επιβεβαίωσης Κλασσικής Τρομώδους Νόσου

Τα περιοριστικά μέτρα εξακολουθούν να ισχύουν στην εκμετάλλευση

- έως την ημερομηνία που όλα τα πρόβατα της εκμετάλλευσης έχουν φθάσει σε καθεστώς ARR/ARR, υπό τον όρο ότι δεν υπάρχουν αιγοειδή στην εκμετάλλευση, ή
  - για μια περίοδο δύο ετών από την ημερομηνία που όλα τα μέτρα της παραγράφου 3.1 έχουν ολοκληρωθεί, υπό τον όρο ότι δεν έχει εντοπιστεί άλλο κρούσμα ΜΣΕ εκτός από άτυπη τρομώδη νόσο κατά την εν λόγω διετή περίοδο. Εάν όλες οι προβλεπόμενες εξετάσεις που διενεργούνται στο διάστημα των δύο (2) ετών επιτήρησης είναι αρνητικές, τότε με απόφαση της αρμόδιας αρχής ΠΕ αίρονται τα περιοριστικά μέτρα και η εκμετάλλευση κηρύσσεται απαλλαγμένη Κλασσικής Τρομώδους Νόσου. Εάν μετά το πέρας των δύο (2) ετών λαμβάνονται θετικά αποτελέσματα ταχέων δοκιμών από ζώα της εκτροφής, τότε η επιτήρηση παρατείνεται για διάστημα δύο (2) ετών.
- Εάν επιβεβαιωθεί κρούσμα άτυπης τρομώδους νόσου κατά τη διάρκεια της εν λόγω διετούς περιόδου, η εκμετάλλευση υπόκειται και στα μέτρα που αναφέρονται στο Άρθρο 8.

4. Ειδικά μέτρα που λαμβάνονται στην εκτροφή που εντάσσεται στο πρόγραμμα εντατικής επιτήρησης εκτροφής μολυσμένης με Κλασσική Τρομώδη Νόσο

4.1 Με απόφαση της αρμόδιας αρχής ΠΕ στην εκτροφή του επιβεβαιωμένου κρούσματος Κλασσικής Τρομώδους Νόσου και έπειτα από σύμφωνη γνώμη του ιδιοκτήτη, όταν είναι δύσκολο να υπάρξει αντικατάσταση των προβάτων επιτρεπτού γονοτύπου ή στις περιπτώσεις που η συχνότητα του αλληλομόρφου ARR στη φυλή ή την εκμετάλλευση είναι μικρή, ή όπου κριθεί αναγκαίο για να αποφευχθεί η αιμομικτική διασταύρωση ή έπειτα από στάθμιση όλων των επιδημιολογικών παραγόντων, η εκτροφή με επιβεβαιωμένο κρούσμα Κλασσικής Τρομώδους Νόσου, εντάσσεται στο **πρόγραμμα εντατικής**

επιτήρησης εκτροφής μολυσμένης με Κλασσική Τρομώδη Νόσο. Η αρμόδια αρχή ΠΕ οφείλει να κρατήσει ειδικό αρχείο που περιλαμβάνει κάθε εκμετάλλευση που εντάσσεται, συμπεριλαμβανομένων των λόγων και των κριτηρίων που δικαιολογούν την εν λόγω απόφαση ένταξης.

Στην εν λόγω εκτροφή και για περίοδο δύο ετών μετά την ανίχνευση του τελευταίου κρούσματος ΜΣΕ επιβάλλονται τα ακόλουθα μέτρα:

α. Η εκμετάλλευση υποβάλλεται άμεσα σε αυξημένη επιτήρηση κλινική και εργαστηριακή, για διαπίστωση και κατάλληλη διερεύνηση νέων κρουσμάτων ΜΣΕ (κλινικά ύποπτα ή νεκρά ζώα). Δείγματα εγκεφαλικού ιστού διερευνώνται εργαστηριακά για όλα τα ακόλουθα ζώα ηλικίας άνω των 18 μηνών, εκτός από πρόβατα γονότυπου ARR/ARR:

- i)ζώα που έχουν σφαγιαστεί για κατανάλωση από τον άνθρωπο,
- ii)ζώα που πέθαναν ή θανατώθηκαν στην εκμετάλλευση τα οποία δεν θανατώθηκαν όμως στο πλαίσιο εκστρατείας εκρίζωσης νόσου.

β. Μόνο τα ακόλουθα πρόβατα εισάγονται στην εκμετάλλευση:

- i)κρίαρια με γονότυπο ARR/ARR·
- ii)προβατίνες που φέρουν τουλάχιστο ένα αλληλόμορφο ARR και κανένα αλληλόμορφο VRQ.

γ. Μόνον τα ακόλουθα κρίαρια αναπαραγωγής και αναπαραγωγικό υλικό προβάτων μπορούν να χρησιμοποιούνται στην εκμετάλλευση:

- i)κρίαρια με γονότυπο ARR/ARR·
- ii)σπέρμα κριαριών με γονότυπο ARR/ARR·
- iii)έμβρυα με τουλάχιστον ένα αλληλόμορφο ARR και κανένα αλληλόμορφο VRQ.

δ. Οι μετακινήσεις των ζώων από την εκμετάλλευση υπόκεινται στις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- i)τα κρίαρια και οι προβατίνες με γονότυπο ARR/ARR μπορούν να μετακινηθούν από την εκμετάλλευση για κάθε σκοπό, συμπεριλαμβανομένης της αναπαραγωγής, υπό τον όρο ότι μετακινούνται σε άλλη εκμετάλλευση η οποία υπόκειται σε περιορισμούς της παραγράφου 2 και 4 λόγω ΜΣΕ
- ii)όλα τα ζώα μπορούν να μετακινηθούν από την εκμετάλλευση για απευθείας σφαγή για κατανάλωση από τον άνθρωπο,
- iii)τα αμνοερίφια μπορούν να μετακινηθούν σε άλλη εκμετάλλευση που βρίσκεται εντός της επικράτειας με μοναδικό σκοπό την πάχυνση πριν από τη σφαγή εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
  - η εκμετάλλευση προορισμού δεν περιέχει άλλα αιγοπρόβατα από εκείνα που παχύνονται πριν από τη σφαγή,
  - στο τέλος της περιόδου πάχυνσης τα αμνοερίφια που προέρχονται από εκμεταλλεύσεις που υπόκεινται στα μέτρα εξάλειψης μεταφέρονται άμεσα σε σφαγείο που βρίσκεται εντός της επικράτειας για σφαγή όχι αργότερα από την ηλικία των δώδεκα μηνών.

ε. Δεν πραγματοποιείται αποστολή σπέρματος, εμβρύου και ωαρίων εκτός της εκμετάλλευσης.

στ. Η κοινή βοσκή όλων των αιγοπροβάτων στην εκμετάλλευση με αιγοπρόβατα άλλων εκμεταλλεύσεων απαγορεύεται κατά τη διάρκεια της περιόδου τοκετών.

ι.Το γάλα και τα γαλακτοκομικά προϊόντα που προέρχονται από τα ευπαθή ζώα της εκτροφής (όπως προκύπτουν από την έρευνα της παραγράφου 1.1 σημείο (α) και (β)), απαγορεύεται να χρησιμοποιούνται για τη διατροφή μηρυκαστικών, εκτός από τη διατροφή μηρυκαστικών εντός της ίδιας της εκμετάλλευσης. Η διάθεση στην αγορά τέτοιων προϊόντων ως ζωοτροφών για μη μηρυκαστικά επιτρέπεται μόνο εντός της χώρας.

ια. Ο γονότυπος της πρωτεΐνης πριόν κατ' ανώτατο όριο 50 προβάτων καθορίζεται εντός περιόδου τριών μηνών από την ημερομηνία επιβεβαίωσης του κρούσματος-δείκτη κλασσικής τρομώδους νόσου.

4.2 Όταν εντοπιστούν επιπλέον κρούσματα κλασσικής τρομώδους νόσου σε εκμετάλλευση όπου εφαρμόζεται το εν λόγω πρόγραμμα, η αρμόδια αρχή ΠΕ αξιολογεί εκ νέου τη συνάφεια των λόγων και των κριτηρίων που δικαιολογούν την απόφαση εφαρμογής του στην εν λόγω εκμετάλλευση. Στην περίπτωση που συμπεραίνεται ότι η εφαρμογή αυτή δεν διασφαλίζει τον ενδεδειγμένο έλεγχο των κρουσμάτων και μετά από λεπτομερή και τεκμηριωμένη εισήγηση που πραγματοποιεί, η ΠΕ οφείλει να αλλάξει τη διαχείριση της εν λόγω εκμετάλλευσης και να την εντάξει ανάλογα στο πρόγραμμα γονοτυπικού ελέγχου ή θανάτωσης και ολοσχερούς καταστροφής.

4.3 Άρση των μέτρων που λήφθηκαν επί επιβεβαίωσης Κλασσικής Τρομώδους Νόσου

Τα περιοριστικά μέτρα της παραγράφου 4.1 εξακολουθούν να ισχύουν για περίοδο δύο ετών μετά την ανίχνευση του τελευταίου κρούσματος ΜΣΕ, εκτός της άτυπης τρομώδους. Εάν επιβεβαιωθεί κρούσμα άτυπης τρομώδους νόσου κατά τη διάρκεια της εν λόγω διετούς περιόδου, η εκμετάλλευση υπόκειται και στα μέτρα που αναφέρονται στο Άρθρο 8.

Άρθρο 9

Μέτρα επί επιβεβαιώσεως Άτυπης Τρομώδους Νόσου μικρών μηρυκαστικών

1. Γενικά μέτρα που λαμβάνονται σε κάθε εκτροφή με επιβεβαιωμένο κρούσμα άτυπης τρομώδους νόσου

1.1 Σε κάθε περίπτωση επιβεβαίωσης Άτυπης Τρομώδους Νόσου διενεργείται η παρακάτω έρευνα για τον εντοπισμό:

- (α) των γονέων εφόσον μπορούν να ευρεθούν, και σε περίπτωση θηλυκών ζώων, όλα τα έμβρυα ή ωάρια και οι τελευταίοι απόγονοι του θηλυκού ζώου στο οποίο επιβεβαιώθηκε η νόσος.
- (β) όλων των άλλων μηρυκαστικών που βρίσκονται στην εκτροφή όπου εκτράφηκε το ζώο στο οποίο επιβεβαιώθηκε η νόσος και παρουσιάζουν κίνδυνο μόλυνσης ΜΣΕ, πέραν αυτών του αναφέρονται στην παραπάνω περίπτωση. Εφόσον πρόκειται για συστεγαζόμενη εκτροφή τότε τα μέτρα μπορούν να περιοριστούν μόνο στην εκτροφή που παρουσίασε κρούσμα ΜΣΕ, μόνο υπό τον όρο ότι έχει εξακριβωθεί ότι τα ζώα των εκτροφών ήταν απομονωμένα και η εξάπλωση της μόλυνσης μεταξύ των κοπαδιών μέσω άμεσης ή έμμεσης επαφής ήταν απίθανη.
- (γ) της πιθανής προέλευσης της νόσου.
- (δ) άλλων εκμεταλλεύσεων στις οποίες υπάρχουν ζώα, έμβρυα ή ωάρια τα οποία πιθανολογούνται να έχουν μολυνθεί με τον ίδιο παράγοντα ΜΣΕ ή να έχουν χρησιμοποιήσει μολυσμένες ζωτροφές ή ήρθαν σε επαφή με την ίδια πηγή μόλυνσης.
- (ε) των βοσκοτόπων που χρησιμοποίησε το κοπάδι τον τελευταίο χρόνο. Στην περίπτωση που χρησιμοποιείται γη ως βοσκότοπος πολλών κοπαδιών, τα περιοριστικά μέτρα μπορούν να εφαρμοστούν μόνο στο κοπάδι που εμφανίστηκε το κρούσμα υπό την προϋπόθεση ότι θα σταθμιστούν όλοι οι επιδημιολογικοί παράγοντες.

1.2 Με ευθύνη της αρμόδιας αρχής ΠΕ εξασφαλίζεται ότι οι ακόλουθες ενέργειες λαμβάνουν χώρα σε κάθε περίπτωση εκτροφής με επιβεβαιωμένο κρούσμα Άτυπης Τρομώδους Νόσου σε πρόβατο ή αίγα:

- (α) Ενημέρωση των κτηνοτρόφων σχετικά με τη συμπτωματολογία, την παθογένεια και την επιδημιολογία των ΜΣΕ.
- (β) Επεξήγηση των ισχυόντων νομικών, διοικητικών και οικονομικών μέτρων.
- (γ) Έγγραφο ενημέρωση του ιδιοκτήτη της εκτροφής για τις υποχρεώσεις του που αφορούν την τήρηση των περιοριστικών μέτρων στις μετακινήσεις ζώων της εκτροφής και των αποτελεσμάτων των εργαστηριακών εξετάσεων που διεξήχθησαν σε ζώα της εκμετάλλευσης.
- (δ) Ατομική σήμανση και καταγραφή όλων των ζώων της εκτροφής.
- (ε) Λήψη του ιστορικού της εκτροφής και διεξαγωγή επιδημιολογικής έρευνας.
- (στ) Κλινική εξέταση όλων των ζώων για διαπίστωση τυχόν συμπτωμάτων που θέτουν υποψία Τρομώδους Νόσου σε άλλα ζώα της εκτροφής.
- (ζ) Ενημέρωση του αρμόδιου Τμήματος της Δ/νσης, Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων, στο οποίο ανήκει ο Επόπτης Κυκλοφορίας Ζωοτροφών, για την ύπαρξη εκτροφής με θετικό κρούσμα Τρομώδους Νόσου για την πραγματοποίηση δειγματοληψίας στις ζωτροφές της εκτροφής ή/ και του προμηθευτή ζωοτροφών της συγκεκριμένης εκτροφής, τα αποτελέσματα και ακολούθως καταστροφή των μολυσμένων ζωοτροφών.

2. Ειδικά Μέτρα που λαμβάνονται στην εκτροφή που εντάσσεται στο πρόγραμμα εντατικής επιτήρησης εκτροφής μολυσμένης με Άτυπη Τρομώδη Νόσο.

Με απόφαση της αρμόδιας αρχής ΠΕ για ένταξη του ιδιοκτήτη στο **πρόγραμμα εντατικής επιτήρησης εκτροφής μολυσμένης με Άτυπη Τρομώδη Νόσο**, η εκμετάλλευση υπόκειται στο ακόλουθο πρωτόκολλο εντατικής παρακολούθησης των ΜΣΕ για περίοδο δύο ετών από την ημερομηνία ανίχνευσης του τελευταίου κρούσματος άτυπης τρομώδους νόσου: όλα τα αιγοπρόβατα ηλικίας άνω των 18 μηνών που σφάζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο και όλα τα αιγοπρόβατα ηλικίας άνω των 18 μηνών που έχουν πεθάνει ή θανατωθεί στην εκμετάλλευση υποβάλλονται σε εργαστηριακό έλεγχο για την παρουσία ΜΣΕ.

3. Άρση των μέτρων που λήφθηκαν επί επιβεβαίωσης Άτυπης Τρομώδους Νόσου

Με απόφαση της αρμόδιας αρχής ΠΕ τα περιοριστικά μέτρα διάρκειας δύο (2) ετών που επιβάλλονται στις εκτροφές με κρούσμα Άτυπης Τρομώδους Νόσου αίρονται υπό την προϋπόθεση ότι κατά τη διάρκεια των δύο αυτών ετών, οι εργαστηριακές εξετάσεις που διενεργήθηκαν είναι αρνητικές.

Άρθρο 10

Μέτρα μετά την επιβεβαίωση ΜΣΕ

1. Γενικά μέτρα που λαμβάνονται σε κάθε εκτροφή με επιβεβαιωμένο κρούσμα ΜΣΕ

1.1 Σε περίπτωση που η παρουσία ΜΣΕ δεν μπορεί να αποκλεισθεί μετά το αποτέλεσμα της δοκιμής δακτυλίου που διεξάγεται σύμφωνα με τις οδηγίες του *Εγχειριδίου Προδιαγραφών για Διαγνωστικές Δοκιμές & Εμβόλια* του ΟΙΕ, τίθεται αμέσως σε εφαρμογή το *Σχέδιο Επείγουσας Δράσης για τη ΜΣΕ στα μικρά μηρυκαστικά* και διενεργείται η παρακάτω έρευνα για τον εντοπισμό:

- (α) των γονέων εφόσον μπορούν να ευρεθούν, και σε περίπτωση θηλυκών ζώων, όλα τα έμβρυα ή ωάρια και οι τελευταίοι απόγονοι του θηλυκού ζώου στο οποίο επιβεβαιώθηκε η νόσος.
- (β) όλων των ζώων της εκτροφής όπου εκτράφηκε το ζώο στο οποίο επιβεβαιώθηκε η νόσος που παρουσιάζουν κίνδυνο μόλυνσης με ΜΣΕ πέραν αυτών του αναφέρονται στην παραπάνω περίπτωση
- (γ) της πιθανής προέλευσης της νόσου και τον εντοπισμό άλλων εκμεταλλεύσεων στις οποίες υπάρχουν ζώα, έμβρυα ή ωάρια τα οποία πιθανολογούνται να έχουν μολυνθεί με τον παράγοντα ΜΣΕ ή να έχουν λάβει μολυσμένες ζωτροφές ή ήρθαν σε επαφή με την ίδια πηγή μόλυνσης.

1.2. Με ευθύνη της αρμόδιας αρχής ΠΕ εξασφαλίζεται ότι οι ακόλουθες ενέργειες λαμβάνουν χώρα σε κάθε περίπτωση εκτροφής με επιβεβαιωμένο κρούσμα ΜΣΕ σε πρόβατο ή αίγα:

- (α) Ενημέρωση των κτηνοτρόφων σχετικά με τη συμπτωματολογία, την παθογένεια και την επιδημιολογία της ΜΣΕ.
- (β) Επεξήγηση των ισχυόντων νομικών, διοικητικών και οικονομικών μέτρων.
- (γ) Έγγραφη ενημέρωση του ιδιοκτήτη της εκτροφής για τις υποχρεώσεις του που αφορούν την τήρηση των περιοριστικών μέτρων στις μετακινήσεις ζώων της εκτροφής και των αποτελεσμάτων των εργαστηριακών εξετάσεων που διεξήχθησαν σε ζώα της εκμετάλλευσης.
- (δ) Ατομική σήμανση και καταγραφή όλων των ζώων της εκτροφής.
- (ε) Λήψη του ιστορικού της εκτροφής και διεξαγωγή επιδημιολογικής έρευνας.
- (στ) Κλινική εξέταση όλων των ζώων για διαπίστωση τυχόν συμπτωμάτων που θέτουν υποψία ΜΣΕ σε άλλα ζώα της εκτροφής.
- (ζ) Ενημέρωση του αρμόδιου Τμήματος της Δ/σης, Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων, στο οποίο ανήκει ο Επόπτης Κυκλοφορίας Ζώοτροφών, για την ύπαρξη εκτροφής με θετικό κρούσμα ΜΣΕ για την πραγματοποίηση δειγματοληψίας στις ζωτροφές της εκτροφής ή/ και του προμηθευτή ζωοτροφών της συγκεκριμένης εκτροφής, τα αποτελέσματα και ακολούθως καταστροφή των μολυσμένων ζωοτροφών.

2. Ειδικά μέτρα στην εκτροφή με επιβεβαιωμένο κρούσμα ΜΣΕ

Με απόφαση της αρμόδιας αρχής ΠΕ στην εκτροφή προέλευσης του επιβεβαιωμένου κρούσματος ΜΣΕ επιβάλλονται τα μέτρα που περιγράφονται στο *Σχέδιο Επείγουσας Δράσης για τη ΜΣΕ στα μικρά μηρυκαστικά*.

Άρθρο 11

Ειδικοί κανόνες για την ένταξη στο πρόγραμμα επιτήρησης Αρνητικών στην Τρομώδη Νόσο εκτροφών

Εκτροφές που για δύο (2) διαδοχικά έτη επιτήρησης, δεν παρουσίασαν κανένα κρούσμα ΜΣΕ μικρών μηρυκαστικών (είτε σε σφαγμένο είτε σε νεκρό ζώο) κατόπιν σύμφωνης γνώμης του ιδιοκτήτη, εντάσσονται σε πρόγραμμα επιτήρησης Αρνητικών στην Τρομώδη Νόσο εκτροφών υπό την προϋπόθεση ότι:

- (α) ένα ετήσιο δείγμα 10% του συνόλου των ζώων που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση άνω των δεκαοκτώ (18) μηνών έχει ελεγχθεί με ταχείες δοκιμές οι οποίες έδωσαν αρνητικό αποτέλεσμα.
- (β) ένα ετήσιο δείγμα 50% του συνόλου των νεκρών ζώων της εκτροφής άνω των δεκαοκτώ (18) μηνών έχει ελεγχθεί με ταχεία δοκιμή η οποία έδωσε αρνητικό αποτέλεσμα.
- (γ) η εκτροφή δεν χρησιμοποίησε κατά τα δύο (2) τελευταία έτη βοσκότοπους για τους οποίους υπάρχει υπόνοια ότι έχουν χρησιμοποιηθεί από κοπάδια μολυσμένα με Τρομώδη Νόσο.
- (δ) η εκτροφή δεν εισήγαγε κανένα ζώο κατά τα δύο (2) τελευταία έτη από εκτροφή που βρίσκεται κάτω από εντατικό πρόγραμμα επιτήρησης ακόμα και εάν πρόκειται για ζώα αναπαραγωγής με δυο αλληλόμορφα γονίδια ARR/ARR.

Άρθρο 12**Κυρώσεις**

Στους μη συμμορφούμενους με τις διατάξεις της παρούσας απόφασης και των μέτρων που λαμβάνονται κατ' εφαρμογή της, δεν καταβάλλονται αποζημιώσεις ή ενισχύσεις και επιπλέον επιβάλλονται οι διοικητικές και ποινικές κυρώσεις που προβλέπονται στο Άρθρο 23 του Νόμου 248/1914 (Α'110) όπως αντικαταστάθηκε από το Άρθρο 13 του Νόμου 2538/1997 (Α'242) και όπως αυτό κάθε φορά ισχύει.

Παράλληλα με την επιβολή των κυρώσεων της πρώτης παραγράφου, σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, συμπεριλαμβανομένης της παράνομης διατήρησης ζώων μετά το πέρας των προβλεπόμενων από τις διατάξεις χρονικών ορίων, οι αρμόδιες αρχές ΠΕ δύναται να εφαρμόσουν κατά περίπτωση και μετά από συνεκτίμηση των επιδημιολογικών παραγόντων, τα ακόλουθα: κατάσχεση και θανάτωση των ζώων (χωρίς αποζημίωση), ή/και απαγόρευση εξόδου ζωικών προϊόντων από την εκμετάλλευση ή/και άλλα μέτρα υγειονομικού χαρακτήρα, που να διασφαλίζουν την αποφυγή εξάπλωσης του νοσήματος.

Ειδικά στην περίπτωση παράνομης εισαγωγής ζώων σε εκτροφή υπό επιτήρηση, παράλληλα με την επιβολή των κυρώσεων της πρώτης παραγράφου και πέραν της κατάσχεσης και θανάτωσης των ζώων (χωρίς αποζημίωση), οι αρμόδιες αρχές ΠΕ θέτουν εκ νέου την εκτροφή υπό επιτήρηση για περίοδο δύο ετών από την ημερομηνία απομάκρυνσης των παράνομα εισαχθέντων ζώων.

Άρθρο 13**Καταργούμενες Διατάξεις**

Από την έναρξη ισχύος της παρούσας η απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με α.π. ΥΑ 4133/128633/22.10.2013 (ΑΔΑ: ΒΛΓΦΒ-ΛΘ1, ΦΕΚ: 2904 Β' της 18/11/2013), παύει να ισχύει.

Άρθρο 14**Ισχύς**

Παρατίθεται ακολούθως το Παράρτημα Ι, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευτεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως

Η απόφαση ισχύει από 01/01/2016 έως 31/12/2016.

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Η εισηγήτρια	Η προϊσταμένη του Τμήματος	Η προϊσταμένη της Διεύθυνσης	Ο προϊσταμένος της Γενικής Διεύθυνσης
Α. Χαραλαμποπούλου	Σ-Ε Αντωνίου	Χ.Δηλέ	Θ. Αλεξανδρόπουλος
19/01/2016	19/01/2016	19/01/2016	19/01/2016

ΜΑΡΚΟΣ ΜΠΟΛΑΡΗΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΔΙΑΓΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΜΣΕ ΜΙΚΡΩΝ ΜΗΡΥΚΑΣΤΙΚΩΝ

1. Ταχείες διαγνωστικές δοκιμές / ανοσολογικές δοκιμές

Χρησιμοποιούνται ως ταχείες δοκιμές για τον έλεγχο των ΜΣΕ στα αιγοπρόβατα οι ακόλουθες μέθοδοι:

- i. ανοσολογική δοκιμή τύπου σάντουιτς για την ανίχνευση PrP^{Res} (βραχύ πρωτόκολλο δοκιμής) η οποία διενεργείται ύστερα από μετουσίωση και συμπύκνωση (Bio-Rad TeSeE SAP rapid test).
- ii. ανοσολογική δοκιμή τύπου σάντουιτς για την ανίχνευση PrP^{Res} με το κιτ ανίχνευσης TeSeE Sheep/Goat η οποία διενεργείται ύστερα από μετουσίωση και συμπύκνωση με το κιτ καθαρισμού TeSeE Sheep/Goat (Bio-Rad TeSeE Sheep/Goat rapid test).
- iii. ανοσολογική δοκιμή με τη χρήση χημικού πολυμερούς για την επιλεκτική δέσμευση του PrP^{Sc} και ενός μονοκλωνικού αντισώματος ανίχνευσης που κατευθύνεται έναντι διατηρημένων περιοχών του μορίου του PrP (IDEXX HerdChek BSE-Scrapie Antigen Test Kit, EIA).
- iv. ανοσολογική δοκιμή πλευρικής ροής με τη χρήση δύο διαφορετικών μονοκλωνικών αντισωμάτων για την ανίχνευση τμημάτων PrP ανθεκτικών στην πρωτεΐνωση Κ (ταχεία δοκιμή Prionics Check - PrioSTRIP SR, πρωτόκολλο οπτικής ανάγνωσης).

Για όλες τις δοκιμές τα δείγματα ιστών στα οποία θα πραγματοποιηθούν οι δοκιμές πρέπει να συμμορφώνονται με τις οδηγίες χρήσης του παραγωγού.

Ο παραγωγός της ταχείας δοκιμής πρέπει να εφαρμόζει σύστημα διασφάλισης ποιότητας, εγκεκριμένο από το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς (ΚΕΑ) και το οποίο εξασφαλίζει ότι η απόδοση της δοκιμής δεν μεταβάλλεται. Ο παραγωγός της δοκιμής πρέπει να υποβάλει το πρωτόκολλο της δοκιμής στο Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς.

Τροποποιήσεις των ταχειών δοκιμών και των πρωτοκόλλων της δοκιμής μπορούν να γίνουν μόνον αφού αυτές κοινοποιηθούν προηγουμένως στο Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς και υπό τον όρο ότι το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς κρίνει ότι η τροποποίηση αυτή δεν μειώνει την ευαισθησία, την εξειδίκευση ή την αξιοπιστία της δοκιμής. Η απόφαση αυτή κοινοποιείται στην Επιτροπή και στα εθνικά εργαστήρια αναφοράς.

2. Επιβεβαιωτικές δοκιμές ΜΣΕ

Για την εξέταση δειγμάτων θετικών στις ταχείες δοκιμές και δειγμάτων που προέρχονται από ζώα ύποπτα από ΜΣΕ προκειμένου να επιβεβαιωθούν ή να αποκλειστούν οι ΜΣΕ)

Ιστοπαθολογικές ή άλλες διαγνωστικές μέθοδοι, όπως περιγράφονται στο Εγχειρίδιο Προδιαγραφών για Διαγνωστικές δοκιμές και εμβόλια του Διεθνούς Γραφείου Επιζωοτιών όπως **ανοσοϊστοχημεία, ανοσοκαθήλωση και παρατήρηση των χαρακτηριστικών ινιδίων SAF με ηλεκτρονική μικροσκοπία.**

3. Ειδικές μοριακές δοκιμές για την εργαστηριακή διαφορική διάγνωση της ΣΕΒ και της Τρομώδους νόσου

- α) Κύρια μοριακή δοκιμή με ανοσοκαθήλωση ειδικής διαγνωστικής ικανότητας
- β) Δοκιμή δακτυλίου με συμπληρωματικές μεθόδους μοριακών δοκιμών

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

1. Αποδέκτες για ενέργεια

- 1.1 Γενική Διεύθυνση Κτηνιατρικής
Διεύθυνση Υγείας Ζώων (Κ.Υ.)
Τμήμα Λοιμωδών και Παρασιτικών Νοσημάτων (Κ.Υ.)
- 1.2 Περιφέρειες
Γενική Δ/ση Περιφερειακής Αγρ.Οικονομίας & Κτηνιατρικής- Δ/σεις Κτηνιατρικής
- 1.3 Περιφερειακές Ενότητες
Διευθύνσεις Αγρ.Οικονομίας & Κτηνιατρικής- Τμήματα Κτηνιατρικής
- 1.4 Δ/ση Κτηνιατρικού Κέντρου Θεσσαλονίκης
  - i) Τμήμα Κτηνιατρικό Εργαστήριο Λάρισας
  - ii) Τμήμα Ιολογικών-Ρικετσιακών Νοσημάτων και ΜΣΕ
  - iii) Τμήμα Κτηνιατρικό Εργαστήριο Ιωαννίνων

Έδρες τους

2. Αποδέκτες για κοινοποίηση

- 2.1.Συνοριακοί Σταθμοί Υγειονομικού Κτηνιατρικού Ελέγχου - Έδρες τους
- 2.2 ΕΘ.Ι.Α.Γ.Ε
Κτηνιατρικά Ινστιτούτα- Έδρες τους
- 2.3 Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης
Διεύθυνση Δημόσιας Υγιεινής
Αριστοτέλους 17, Αθήνα
- 2.4 Σχολές Επαγγελματιών Κρέατος
  - α) Αθηνών - Παιωνίου 25, 104 40 Αθήνα
  - β) Θεσσαλονίκης - Χάψα 1, 546 26 Θεσσαλονίκη
- 2.5 ΕΦΕΤ
- 2.6 Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
- 2.7 Γραφείο κ. Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Ε.. Αποστόλου
- 2.8 Γραφείο κ. Αναπλ.Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Μ.Μπόλαρη
- 2.9 Γραφείο Γεν Γραμ Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Ν. Στουπή
- 2.10 Γραφείο Γενικού Γραμ/τέα Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Κασίμη
- 2.11 Γενική Δ/ση Βιώσιμης Ζωικής Παραγωγής και Κτηνιατρικής
- 2.12 Διεύθυνση Υγείας των Ζώων, Τμήματα Α, Β, Γ, – στο υπουργείο
- 2.13 Διεύθυνση Υγιεινής και Ασφάλειας Τροφίμων Ζωικής Προέλευσης – στο υπουργείο
- 2.14 Διεύθυνση Προστασίας των Ζώων, Φαρμάκων & Κτηνιατρικών Εφαρμογών – στο υπουργείο
- 2.15 Δ/ση Πληροφορικής (για δημοσίευση στο διαδίκτυο).